

**ATSISAKĖ PATEIKTO
DARBO PASIŪLYMO**

Paryžius, sausio 29 d. (LRT). Buvęs Prancūzijos prezidentas Jacques Chirac atsisakė Rusijos ministro pirmininko Vladimir Putin pasiūlymo vadovauti dujotiekio „Pietų srautas“ projektui, penktadienį rašo Prancūzijos laikraštis *Le Nouvel Observateur*.

Dujotiekį „Pietų srautas“ tiesia Rusijos dujų kompanija „Gazprom“ kartu su Italijos bendrove „Eni“ bei Prancūzijos kompanija „EdF“.

Laikraščio duomenimis, J. Chirac ketina visą dėmesį sutelkti darbui savo fonde ir bet kuriuo atveju kol kas neplanuoja dirbti privačioje kompanijoje.

Paminėtina, kad tai ne pirmas kartas, kai rusai prisi-vilioja dirbti garsius politikus. Pavyzdžiui, buvęs Vokietijos kancleris Gerhard Schroeder šiuo metu dirba bendrovėje „Nord Stream“, kuri tiesia Šiaurės Europos dujotiekį, eisiantį Baltijos jūros dugnu.

Numatoma, kad dujotiekiu „Pietų srautas“ dujos Europai bus tiekiamos ap-lenkiant Ukrainą. Tikslus dujotiekio maršrutas dar nenustatytas, tačiau numatoma, kad iš pradžių dujotiekis iš Rusijos eis į Bulgariją, vėliau Juodosios jūros dugnu, o tuomet išsišakos į dvi atšakas: viena jų dujos bus tiekiamos Graikijai ir į pietinę Italijos dalį. Antrąja atšaka dujos bus tiekiamos Serbijai, Vengrijai ir Austrijai.

Projekto vertė siekia 8,6 mlrd. eurų. Numatoma, kad šiuo dujotiekiu nuo 2015 metų Europai būtų kasmet tiekiama iki 63 mlrd. kubinių metrų rusiškų dujų.

**GVANTANAMO
KALĖJIMAS BUS
UŽDARYTAS PER 3 M.**

Planai Gvantanamo kalėjimą uždaryti 2010-ųjų pradžioje ko gero užsitęs dar kelerius metus.

Amerikiečių igaliotinis Gvantanamo uždarymo klausimu Daniel Fried sausio 27 d. pareiškė esąs įsitikinęs, kad kalėjimas Kuboje galės būti uždarytas iki prezidento Barack Obamos pirmosios kadencijos pabaigos, taigi – per trejus metus.

B. Obama savo kadencijos pradžioje 2009-ųjų sausį paskelbė, kad Gvantanamą uždarys per metus laiko. Tačiau JAV, be kita ko, nepavyko rasti pakankamai šalių, kurios

„Dainavos“ ansamblis koncerto metu sausio 23 d. Lemonto gimnazijos salėje. Diriguoja Darius Polikaitis.

Donato Soko nuotr.

RUSIJA:**1991 METŲ SAUSĮ NEPRIKLAUSOMA LIETUVOS VALSTYBĖ
NEEGZISTAVO**

Maskva, sausio 29 d. Rusijos užsienio reikalų ministerija penktadienį pareiškė, kad 1991 metų sausio mėnesį nepriklausoma Lietuvos valstybė neegzistavo, todėl reikalavimai atlyginti žalą nukentėjusiems per sausio įvykius esantys neteisėti. Tai Rusijos URM atstovas spaudai Andrejus Nesterenka sakė komentuodamas Lietuvos Seimo rezoliuciją, kuria siūloma Vyriausybei oficialiai kreiptis į Rusiją dėl kompen-

sacijos nuo sovietų agresijos žuvusiųjų ir nukentėjusiųjų šeimoms bei sužeistiesiems per 1991 metų sausio įvykius.

„Kalbant apie rezoliucijos nuostatų turinį, ypač SSRS agresiją prieš nepriklausomą Lietuvos valstybę, jos ne tik yra absurdiškos, bet ir neteisėtos“, - sekmadienį Maskvoje sakė ministerijos atstovas, kurį cituoja „Interfax“ agentūra. Rezoliuciją jis pavadino „aiškiai politizuotu“ dokumentu, kuris esą rodo,

kad didelė dalis Lietuvos parlamentarų vis dar gyvena „praeities fobijomis ir aiškiai nėra suinteresuota gerinti dvišalius santykius“. A.Nesterenka sakė, kad 1991 metais nepriklausoma Lietuvos Respublika neegzistavo, nes jos nepripažino nė viena užsienio valstybė.

Rusijos diplomatas atmetė Lietuvos argumentus, kad 1991 metais pasirašydama dvišalę tarptautinę sutartį su Lietuva Rusija pripažino, jog

1940 metais Sovietų Sąjunga įvykdė Lietuvos suverenitetą pažeidžiančią aneksiją. „Nuorodos į 1991 metų liepos 29 dienos sutartį tarp SSRS ir Lietuvos, kurioje šalys pripažino viena kitos suverenitetą, buvo susitarimas tarp dviejų sovietinių respublikų tuo metu, kai ji buvo pasirašyta, todėl negalėjo sukelti jokių pasekmių, kurias pripažįsta tarptautinė teisė“, - sakė A.Nesterenka.

(Plačiau 8 psl. - red.)

**JAV KARIAI IŠ IRAKO BUS IŠVESTI
IKI RUGSĖJO**

JAV prezidentas Barack Obama patvirtino savo vyriausybės ketinimus iki 2010 metų rugpjūčio pabaigos išvesti amerikiečių karius iš Irako, o 2011-ųjų liepą pradėti kovinių dalinių išvedimą iš Afganistano.

„Afganistane mes didiname savo karių skaičių ir apmokome afganų saugumo pajėgas, kad jos nuo 2011 metų liepos galėtų perimti situacijos kontrolę, o mūsų daliniai palaipsniui pasitrauktų. Mes atlyginsime už korupcijos mažinimą, efektyvų valstybės valdymą ir žmogaus teisių skatinimą Afganistane. Drauge su savo sąjungininkais Londone vyksiančioje

priimtų kalinius.

Todėl D. Fried sausio 27 d. Briuselyje prašė Europos šalių paramos. Iki šiol maždaug dešimt Europos Sąjungos valstybių sutiko priimti kalinius.

Gvantaname vis dar kalinama apie 200 žmonių. Mažiau nei 50 iš Kubos jau išvyko.

konferencijoje patvirtinsime savo ketinimus kartu pasiekti bendrą tikslą“, – kalbėjo B. Obama savo metiniame pranešime.

Kartu jis pripažino, kad šalys, dalyvaujančios Afganistano kare, susiduria su sunkumais. Tačiau jis pabrėžė, kad, nepaisant to, jis tiki operacijos sėkme.

„Būdamas kandidatu į prezidentus aš žadėjau užbaigti karą Irake, – toliau kalbėjo B. Obama. – Ir tai aš padarysiu. Visos mūsų ginkluotosios pajėgos iki rugpjūčio pabaigos paliks Iraką. Mes paremsime Irako vyriausybę rengiant rinkimus šalyje ir toliau bendradarbiausime su irakiečiais saugumo ir plėtros klausimais. Čia neturėtų kilti abejonių: karas baigiasi, mūsų daliniai grįš namo“.

JAV jau aštuonerius metus Afganistane kariauja su Talibanu. B. Obamos administracija neseniai nusprendė padidinti JAV kontingentą šalyje.

**AUDRONIUS AŽUBALIS SKIRIAMAS
UŽSIENIO REIKALŲ MINISTRU**

Vilnius, sausio 29 d. Parlamentaras Audronius Ažubalis šalies prezidentei Daliai Grybauskaitei pasirodė tinkamas kandidatas užimti užsienio reikalų ministro postą. Kaip penktadienį po prezidentės ir A. Ažubalio susitikimo pranešė valstybės vadovės atstovas spaudai Linas Balsys, prezidentė pasirašys dekretą, kuriuo A. Ažubalis skiriamas nauju užsienio rei-

kalų ministru. Pareigas eiti jis pradės po to, kai prisieks parlamente.

„Šio susitikimo rezultatas yra tas, kad prezidentė šiandien pasirašys dekretą, kuriuo skiria A. Ažubalį Lietuvos užsienio reikalų ministru. Ponas A. Ažubalis prezidentei savo ruožtu išdėstė savo užsienio politikos viziją, svarbiausius principus“, - po susitikimo sakė L. Balsys. *ELTA*

RUSIJA IŠBANDĖ NAIKINTUVĄ

Rusijos Tolimuosiuose Rytuose į pirmąjį skrydį pakilo naujos kartos naikintuvas. Lėktuvas „Suchoj T-50“ ore virš Komsomolsko prie Amūro praleido 47 minutes.

Piloto bandytojo Sergėjaus Bogdano teigimu, naikintuvą „lengva ir patogiu valdyti“.

Naikintuvas laikomas potencialiu konkurentu amerikiečių „F-22 Raptor“, pirmajam skrydžiui pakilusiam 1997 metais. Penktosios kartos naikintuvas sukurtas taip, kad jis sunkiai užfiksuojamas radarais. Tikimasi,

kad šie lėktuvai Rusijos karines pajėgas pasieks jau 2015 metais.

Naujasis lėktuvas kurtas bendradarbiaujant su Indija. Tai vertinama kaip svarbus etapas Rusijai mėginant modernizuoti sovietinių laikų karinę įrangą. Teigiama, jog lėktuvas pasižymi šiomis savybėmis: gali skristi bet koku oru, jam pakilti reikia 300-400 metrų pakilimo tako, jis gali atlikti ilgus skrydžius viršgarsiniu greičiu, keletą kartų papildyti degalų ore, tuo pat metu atakuoti taikinius ore ir žemėje. *lrt.lt*

ŽINIOS IŠ VILNIAUS

Lietuvos prezidentė Dalia Grybauskaitė neatskleidžia, ar sieja į Lietuvą Kovo 11-osios proga pakviesto Rusijos prezidento Dmitrijaus Medvedevo sprendimą su savo apsisprendimu dėl vizito į Maskvą gegužės 9-ąją paminėti 65-ųjų pergalės prieš nacių Vokietiją metinių.

Europarlamentaro Vytauto Landsbergio nuomone, kol nėra oficialaus kvietimo Lietuvos prezidentei į gegužės 9 dieną vyk-siantį 65-ųjų pergalės prieš nacių Vokietiją metinių minėjimą, tol šio klausimo nereikia ir svarstyti. „Jei yra kvietimas, reikia kažką atsakyti, kai nėra kvietimo, nėra, ką svarstyti. Jei nėra klausimo, tai nereikalauja jokio atsakymo. Dar yra daug laiko ir galima nepradėti per anksti svarstymų, kurie nepadeda”, - sakė V.Landsbergis, paklaustas, ar jo manymu, šalies vadovei derėtų vykti į Maskvą, jei ji pakviesta būtų tik diplomatiniais kanalais.

Iš užsienio reikalų ministro posto atsistatydinęs Vygaudas Ušackas diplomatinę veiklą gali tęsti Afganistane. Jam siūloma pretenduoti į naujai kuriamą postą – Europos Sąjungos (ES) misijos vadovo ir specialiojo įgaliotinio. Tokio pasiūlymo jis sulaukė pirmadienį, Briuselyje dalyvaudamas Užsienio reikalų tarybos posėdyje, ir jau pateikė savo kandidatūrą, o sprendimas gali būti priimtas ketvirtadienį Londone vyksiančioje tarptautinėje Afganistano konferencijoje.

Finansinėmis machinacijomis kaltinamas Viktoras Uspaskichas jo neliečiamybės klausimą narpliojantį Europos Parlamento (EP) Teisės reikalų komitetą tikino esąs politinio susidorojimo auka. V. Uspaskichą išklausiusiems komiteto nariams iškilo papildomų klausimų, dėl kurių bus kreipiamasi į Lietuvos teisėsaugos institucijas.

Daugiau nei trejų metų senumo bendrovės „Mažeikių nafta“, dabar besivadinančios „Orlen Lietuva“, gaisro bylą teks nagrinėti nedalyvaujant vienam iš dviejų kaltinamųjų – buvusiam generalinio direktoriaus pavaduotojui Bartonui Lee Luckui. JAV Teisingumo departamentas atsisakė Lietuvai išduoti savo 68-erių pilietį, kurio Lietuvos teisėsauga ieškojo per Interpolą.

Vilniaus savivaldybė praneša sulaukusi JAV ambasadorės Anne E. Derse paramos dėl homoseksualų eitynių. Kaip rašoma išplatintame pranešime, Vilniaus mero ir Jungtinių Valstijų ambasadorės Anne E. Derse susitikime buvo išreikšta parama dėl sprendimo leisti homoseksualų eitynes. JAV ambasadorė įteikė Amerikos prezidento Baracko Obamos pranešimą apie homoseksualių asmenų teises. „Ambasadorė [...] įteikė V. Navickui JAV prezidento B. Obamos pranešimą apie homoseksualių asmenų teises ir Amerikos vardu palaikė savivaldybės sprendimą leisti eiseną „Už lygybę“. Viešnia pabrėžė, kad Lietuvos sostinės pozicija visiškai sutampa su oficialiąja JAV pozicija šiuo klausimu“, – teigiama pranešime.

Vilniaus valdžia nusprendė gegužę Sporto rūmų prieigose leisti surengti homoseksualų eitynes, tačiau kitoje vietoje nei prašė organizatoriai. Paveldosaugininkai prieštarauja, jog eisena vyks Vilniaus koncertų ir sporto rūmų prieigose bei Vilniaus žydų Šnipiškių senųjų kapinių vietoje.

Vilniečio Šarūno Davainio juvelyro išradimas pripažintas visame pasaulyje. Jo sukurtas unikalus masažinis stalas Pasaulinės intelektinės nuosavybės organizacijos (WIPO) Tarptautinės paieškos biuro pripažintas analogų pasaulyje neturinčiu išradimu.

Konservatorius Evaldas Jurkevičius siūlo tarnybinių automobilių su vairuotoju skirti tik Seimo pirmininkui.

Jeigu nori prisijungti prie koalicijos, Krikščionių partija turėtų vykdyti Permainų koalicijos programą, teigia premjeras.

Sveikatos apsaugos ministras kol kas nekalba apie atsistatydinimą. A. Čaplikas teigia lauksias teisėsaugos pareigūnų sprendimo kyšininkavimo byloje.

Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnybos Šiaulių apskrities skyriaus pareigūnai baigė tyrimą, susijusį su daugiau nei 140 tūkstančių litų motinystės (tėvystės) pašalpos įgijimu apgaule.

Premjeras sutinka, kad Seimas privalo reaguoti į svertima kortele balsavusio A. Sacharuko elgesį, bet nėra tikras, ar reikėtų inicijuoti apkaltą.

Manoma, kad kyšininkavimu įtariamas sveikatos apsaugos viceministras A. Skikas pinigų ėmė ne sau, o jį į postą pasodinusiai LiCS. Partijos vadovas Gintautas Babravičius tai neigia, bet pats, skendėdamas skolose, jai paaukojo net 12 tūkst. litų.

Per metus Lietuvoje nebeliko Šilutės dydžio miesto – gyventojų skaičius sumažėjo beveik 21 tūkst. Nors gimstamumas augo, o mirtingumas mažėjo, natūrali kaita vis tiek išliko neigiamą. 2009-aisiais mažiau porų ir tuokėsi, ir skyrėsi, rodo Statistikos departamento turima informacija. Sausio pradžioje šalyje gyveno 3,329 tūkst. žmonių – 20,9 tūkst. mažiau, nei lygiai prieš metus, arba beveik tiek pat, kiek gyvena Šilutėje. *LRT, ELTA, Bernardinai.lt*

JAV prezidento pirmasis metinis pranešimas. B. Obama sakė, kad praėjus metams nuo jo kadencijos pradžios blogiausi krizės padariniai įveikti. Tačiau „nuniokojimas“ lieka, pridūrė jis, turėdamas omenyje didelį nedarbą. Prezidentas pabrėžė suprantąs gyventojų nerimą. Daugeliui amerikiečių jo žadėtos permainos vyksta nepakankamai greitai, kalbėjo JAV vadovas. Kai kurie jų esą yra nusivylę, kiti įtūžę. Jis pareiškė, kad su nedarbu reikia kovoti kuriant naujas darbo vietas. Būtina suteikti mažesnėms įmonėms kreditus, kad jos išgyventų. B. Obama savo kalboje gynė bankų gelbėjimo programą. Esą buvo būtina daryti ne tik tai, kas populiaru, bet tai, kas būtina. Finansų sistemos žlugimas galbūt reikštų, kad nedarbas būtų dvigubai didesnis nei šiandien. Prezidentas pasisakė už rimtą finansų reformą. Jis nėra suinteresuotas bausti bankus. „Aš suinteresuotas apsaugoti mūsų ekonomiką“, – pabrėžė prezidentas. Sveika finansų rinka esą leis bendrovėms gauti kreditus ir kurti darbo vietas. Nuotraukoje ir JAV viceprezidentas J. Biden ir JAV Atstovų rūmų pirmininkė N. Pelosi.

Reuters

JAV NESKALDYS STAMBIŲJŲ BANKŲ

Washington, DC, sausio 22 d. (ELTA). Jungtinių Valstijų administracija neketina skaldyti stambių bankų. Tai interviu televizijos kompanijai PBS sakė šalies izdo sekretorius Timothy Geithner.

Apie galimą priverstinį bankų dalinimą bankų sfereje imta kalbėti po to, kai Jungtinių Valstijų prezidentas Barack Obama pasiūlė įvesti priemones, kurios padėtų bankams išvengti pernelyg didelės rizikos ir apribotų bankų investicijas panaudojant savas lėšas.

Naujais apribojimais, įvedamais pagal numatytą finansų priežiūros sistemos reformą, siekiama apsaugoti mokesčių mokėtojus ir neleisti pasikartoti 2008 m. krizei. JAV prezidentas pasiūlė įvesti apribojimus bankų dydžiui ir jų prekybos operacijų apimtimis, taip siekiant išvengti ateityje finansinių krizių.

B.Obama taip pat pasiūlė „užkirsti kelią tolesnei finansų sistemos konsolidacijai“. Jo

nuomone, kai finansų sistemą sudaro tik keli stambūs bankai, tai blogai ir klientams, ir ekonomikai“.

Po tokių pasiūlymų bankai iš karto pareiškė savo nepasitenkinimą ir prakalbo apie galimus darbuotojų atleidimus. Tuo tarpu T.Geithner suskubo bankus nuraminti. „Mūsų idėjos nenumato skaldymo. Mes stengiamės apriboti riziką, kuri kelia grėsmę sistemos stabilumui ateityje“, - sakė JAV izdo sekretorius.

T.Geithner taip pat pabrėžė, kad JAV administracija siekia „dirbti su Kongresu realizuojant reformas, kurie leistų išvengti krizinių situacijų ateityje“. Tačiau tam, jo teigimu, „reikės daugelio pokyčių“.

Anot T.Geithner, „bankai turės kelis judėjimo šia kryptimi variantus“. „Mes ketiname labai rimtai dirbti sprendžiant šį klausimą su Kongresu ir rinkos reguliavimo institucijomis“, - sakė JAV izdo sekretorius T.Geithner.

S. Brown respublikonams užtikrino lemtingą balsą, kuris šiai partijai leistų stabdyti sveikatos apsaugos sistemos pertvarkymo priėmimą.

AP

MASSACHUSETTS VALSTIJOJE - RESPUBLIKONŲ PERGALĖ

Boston, sausio 20 d. (Reuter). Respublikonas Scott Brown laimėjo įtemptas varžybas dėl vietos JAV Senate, suduodamas skaudų smūgį prezidento Barack Obama įstatymų leidybos strategijai ir priverčęs suabejoti, ar šalyje bus imtasi didelio masto sveikatos apsaugos sistemos pertvarkos.

Dėl S. Brown pergalės prieš Massachusetts valstijos generalinę prokurorę Marth Coakley demokratai Senate neteko itin svarbaus 60-ojo balso, kuris iki šiol padėdavo įveikti respublikonų kuriamas procedūrines kliūtis.

Be to, pastarojo balsavimo rezultatai parodė, jog Demokratų partijos laukia ypač sunkūs kadencijos vidurio rinkimai į JAV Kongresą, kurie vyks šių metų lapkritį.

Iš pradžių atrodė, kad liberalioje Naujosios Anglijos valstijoje demokratai lengvai iškovos pergalę, tačiau per kelias paskutines rinkimų kampanijos savaites S. Brown sustiprino savo padėtį, rinkėjams nuogąstaujant dėl ekonomikos būklės, planuojamos sveikatos apsaugos sistemos pertvarkos ir B. Obama politinės programos.

S. Brown, kuris iki šiol buvo Massachusetts valstijos Senato narys, respublikonams užtikrino lemtingą 41-ąjį balsą, kuris šiai partijai leistų stabdyti sveikatos apsaugos sistemos pertvarkymo įstatymo priėmimą 100 vietų JAV Senate.

LIETUVIŲ TAUTINĖS MINTIES LAIKRAŠTIS
THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

DIRVA

TEL. (216) 531-8150

FAX (216) 531-8428

E-mail: dirva@ix.netcom.com

P.O. BOX 19010 CLEVELAND, OHIO 44119-0010

19807 CHEROKEE AVENUE • CLEVELAND, OHIO • 44119

Leidžia Amerikos Lietuvių Spaudos ir Radijo Draugija „Viltis“, Inc.

Algirdas V. Matulionis, Pirmininkas / President

Vytautas Radžius, Redaktorius / Editor

2713 West 71st St, Chicago, IL 60629-2005

Gediminas Markevičius, maketavimas

DIRVA (UPS 157-580)

Postmaster: Send address changes to DIRVA
19807 Cherokee Ave. Cleveland, OH. 44119-0010

Periodicals postage paid at Cleveland, Ohio and additional mailing offices.
Published bi-weekly by American Lithuanian Press & Radio Assn.
VILTIS, INC. - Subscription per year - \$55.00, first class - \$78. Single copy - \$1.00. Air mail overseas - \$130.00.

Prenumerata metams - \$55.00, pusei metų - \$40.00, pirma klase - \$78.
Oro paštu į užsienį metams - \$130.00. Atskiro numerio kaina - \$1.00.
Straipsniai, pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu ne visada išreiškia redakcijos nuomonę. Nespausdinti straipsniai grąžinami, tik autoriui prašant. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Nepasirašytų rašinių nespausdiname.

„MAMA, KODĖL PALIKAI MANE?“

Praėjusiais metais Lietuvos Statistikos skyriaus duomenimis, vyko didžiausia emigracija nuo pat 1990-ųjų metų. Oficialiai pernai emigravo 18,6 tūkstančiai žmonių, bet dar esą ir tokių, kurie išvyko iš Lietuvos nepranešę.

Tačiau blogiausias reiškiny, kad daugėja „dingstančių tėvų“. Vaikų paramos centruose gyvena daug vaikų. Ta laikina globa dažnai tęsiasi metų metais, nes tėvai, supratę, kad ta globa vaikams bus teikiama, išvyksta į užsienį. O girtaujantys tėvai, žinodami, kad vaikais valstybė pasirūpins, dažnai „užmiršta“ savo vaikučius. Surasti tėvus ir pareikalauti atlyginti už vaiko išlaikymą beveik neįmanoma. Šiuo metu, kai valstybės sienos atviros, globos namai neturi žinių, kur pradingo jų tėvai. Po ilgesnio laiko tenka kreiptis į teismą dėl tėvystės teisių apribojimo.

Pavyzdžiui, Klaipėdos miesto Vaikų teisių apsaugos tarnyba praneša, tokį atvejį: „Turime vieną mamą rekordininkę, kuri „išnykusi“ jau septynerius metus. Vaiką globoja močiutė, o mama neva Vokietijoje. Iš pradžių jos dar palaikė ryšius, dabar, močiutės teigimu, jau trejus metus nebesusisiečia. Paieškos tarnybos taip pat atsiuntė atsakymą, kad moteris nerasta“. Prokuratūra svarsto, ar atimti motinystės teises ir pripažinti motiną dingusia. „Veido“ žurnalo teigimu (*Nr. 49*), tokių atvejų daugybė visoje Lietuvoje. Vaikai tampa visiškai valstybės išlaikomi. Vieno vaiko išlaikymas globos namuose per mėnesį kainuoja 1,700 litų. „Prapuolusius tėvus bandoma ieškoti per gimines arba prašoma policijos pagalbos. Bet ir suradus tokius tėvus, iš jų negalima ko išieškoti: jie neturi nei darbo, nei gyvenamos pastovios vietos. Pinigų jie taip pat neturi.“

Vaiko teisių apsaugos tarnyba yra paskelbusi šiuos duomenis: 2006 m. pabaigoje globa dėl tėvų išvykimo buvo nustatyta 343 vaikams, 2007 m. - 916 vaikų, o 2008 m. - jau 1952 vaikams. 2009 metų duomenys dar nepaskelbti. Skaičiuojama, kad iš Lietuvos išvyko 100 tūkstančių žmonių, vaikai sudaro šiek tiek daugiau nei 20 procentų viso gyventojų skaičiaus. Tad apytikriai per pastaruosius trejus metus tėvų emigracija palietė net 20 tūkstančių vaikų Lietuvoje.

Kiekvienam vaikui reikia tėvų. Globos namų vedėjai nežino kaip atsakyti į vaiko klausimą, kodėl „mane paliko“. Graudu tai girdėti, o dar graudžiau, kai vaikas, pradėjęs suprasti, susidaro sau vaizdą - „aš nereikalingas“. Jis jau protu suvokia, kad yra paliktas, kad jo niekas nemyli. Pradedą eiti į gatves ir patenka į blogą kompaniją. Lietuvoje nėra įstatymo, apibrėžiančio, kad tėvai privalo rūpintis savo vaikais iki pilnametystės.

Daug vaikų skambina į psichologinę tarnybą „Vaikų linija“. Pernai vaikai skambino net tris milijonus kartų, bet atsiliepta tik 70 tūkstančių kartų. Dažniausiai tai 12-15 metų amžiaus klausia, kodėl juos paliko tėvai, „kodėl jie nemyli mūsų, ką mes padarėme blogo, aš norėčiau pamatyti savo mamą... Jie skundžiasi žiauriu savo bendraamžių elgesiu ir dėl patiriamų patyčių ne tik į mokyklas nenorintys eiti, bet dažnai pagalvojantys apie savižudybę“, - pasakoja Lietuvos psichologų sąjungos pirmininkas Robertas Povilaitis. Iš viso Lietuvoje yra maždaug 654 tūkstančiai vaikų. Kas trečias, t.y. 253 tūkst. vaikų nesveiki.

Kiek daug psichologinio supratimo reikia pedagogams ir mokytojams auklėjant būsimuosius Lietuvos gyventojus.

S. Tūbėnas

KĘSTUTIS GIRNIUS:

KOVINGA RETORIKA NEBĖRA MADINGA

Kelerius metus tvyrojusi įtampa tarp Vakarų ir Rusijos atslūgsta. Ženkla neginčijami.

Vasario 2 d. NATO šalių ir Rusijos ginkluotųjų pajėgų vadai dalyvaus pasitarimuose, kurie bus pirmieji po 2008 metais Gruzijoje vykusio karo. Teigiama, kad susitikimas prilygs NATO ir Rusijos tarybos posėdžiui - aukščiausio lygio forumui tarp šių valstybių. Daugiausia dėmesio bus skiriama Afganistanui, taigi klausimui, kuris svarbesnis NATO negu Maskvai.

Kremlius ramiai reagavo į žinią, kad JAV dislokuos priešraketinių raketų „Patriot“ bateriją Šiaurės Lenkijoje. Gynybos ministerijos atstovas paneigė greit pasklidusius gandus, esą Rusija sustiprins Baltijos laivyną labai tiksliais ginklais, atsakydama į raketų dislokavimą.

Praeitą savaitę Rusijos užsienio reikalų ministras Sergej Lavrov pasakė, kad JAV ir Rusija greit susitars dėl branduolinės ginkluotės mažinimo. Maskva ligi šiol taip optimistiškai nekalbėjo.

Gruodžio mėnesį Maskva santūriai reagavo į paminklo Antrojo pasaulinio karo aukoms atminti susprogdinimą Gruzijos Kutaisio miesto centre. Kremlius pavadino paminklo demontavimą valstybės vandalizmu ir žadėjo prisidėti prie jo atstatymo. Prisiminkime, kad po Bronzinio kario paminklo perkėlimo iš Talino centro 2006 metais Maskva skatino riaušes Taline bei išpuolius prieš Estijos ambasadą Maskvoje, organizavo Estijos kompiuterių tinklų puolimą, siekdama sutrikdyti šalies ūkio gyvenimą.

Praeitą pirmadienį **Estijos prezidentas Toom Hendrik Ilves pareiškė**, kad Rusija nekelia grėsmės Estijai. Būdama NATO narė, Estija yra saugesnė negu bet kada savo istorijoje, tad nėra pagrindo nuolat nuogąstauti arba „reikšti apmaudą dėl kokių nors iš Rusijos sklindančių mažai svarbių provokacinių naujienų.“ Jis pritaria JAV prezidento Barack Obamos mėginimui „perkrauti“ santykius, nes tai

sutampa su Estijos interesais.

Ne mažiau svarbios buvo T.H.Ilveso pastabos Estijoje besilankančiam Gruzijos prezidentui Michail Saakašvili. Patikinęs, kad Europos Sąjunga (ES) niekada nepripažins Abchazijos ir Pietų Osetijos nepriklausomybės ir kad Gruzija ilgainiui taps NATO nare, T.H.Ilves pabrėžė, kad Gruzijos teritorinis vientisumas artimiausioje ateityje nebus atkurtas. „Todėl Gruzijai reikia apsiginkluoti strategine kantrybe ir atsidėti savo valstybės kūrimui. Netikslinga eikvoti energiją problemoms, kurių per artimiausius metus išspręsti neįmanoma“, - sakė jis.

Nenustebčiau, jei ir T.H.Ilves pastabos M.Saakašvili buvo suderintos su ES, gal NATO. Kiekvienu atveju buvo nedviprasmiškai pasakyta, kad jau nusibodo M.Saakašvilio kovinga retorika, dirginanti, bet bergždžia. Ir kād ji nesulauks Vakarų pritarimo.

Abu T.H.Ilves pasisakymus turėtų įsidėmėti Lietuvos politikai, linkę sureikšminti Rusijos keliamą grėsmę ir nuvertinti narystės NATO ir ES svarbą. Savo neatsakinga retorika jie ne tik kenkia Lietuvos santykiams su sąjungininkais, bet ir Lietuvoje sėja nepasitikėjimą Vakarais. Paprastai tai turėtų būti Rusijos žvalgybos užduotis.

Tebėra gajus kai kurių politikų pomėgis visur matyti Vakarų ištižimą, neprincipingumą, potencialią „išdavystę“. Ukrainos rinkimų išvakarėse Seimo narys Egidijus Vareikis aiškino, kad Vakarai atsakingi dėl to, jog Ukraina nusigręžia nuo Vakarų ir suka Rusijos linkme. Pasak E.Vareikio, „Europa pati kalta“, nes ji pasirinko ne demokratišką Ukrainą, o draugystę ir gerus santykius su Rusijos vadovybe. Neaišku, kiek Ukraina pasuks Rusijos linkme, bet akivaizdu, jog ukrainiečiai nusigręžė nuo Oranžinės revoliucijos vadovų ne dėl Vakarų išdavystės, bet dėl to, kad jų valdžia buvo korumpuota, neveiksminga ir neskaidri.

JT: SLAPTUS KALĖJIMUS TURĖJO DEŠIMTYS ŠALIŲ

Jungtinių Tautų (JT) atliktas tyrimas rodo, kad praėjusiais metais slaptus kalėjimus turėjo dešimtys šalių.

Ne tik JAV, bet ir Rusija, Iranas, Kinija, Indija bei Egiptas ne kartą įtariamuosius ar opozicijos atstovus laikė nežinomose vietose.

Ženevoje paskelbta atskaita kovą bus pateikta JT

Žmogaus teisių tarybai. „Tokia praktika kovos su terorizmu kontekste lieka rimta problema“, – konstatuoja keturi JT tyrėjai, kurie metus laiko vertino skrydžių duomenimis ir kalbėjosi su 30 anksčiau slaptuose kalėjimuose kalintų asmenų.

Tarptautinė teisė draudžia slaptus areštus, kokie buvo

Prieš kelerius metus Lenkija ir Lietuva buvo laikomos paskutiniais šaltojo karo kariais, kurie net ryžosi vetuoti ES ir NATO susitarimus su Rusija. Padėtis keičiasi. Dabartinė Lenkijos vyriausybė atsisakė ankstesnės kovingos retorikos Rusijos atžvilgiu, siekia gerinti santykius su Maskva.

Panašia linkme pasuko ir paskutinis mohikanas. Tai buvo neišvengiama, juolab kad būdama ES komisarė Dalia Grybauskaitė pati matė kenksmingas konfrontacijos su Rusija politikos pasekmes. Lietuva buvo laikoma sunkia, nesukalbama partnere.

Pakitus Lietuvos politikai, atviriau apie ją ir kalbama. Lietuvoje besilankantis Europos užsienio santykių tarybos direktorius Mark Leonard pasakė, kad Lietuvai verta keisti savo retoriką Rusijos atžvilgiu ne tiek dėl Maskvos požiūrio, bet siekiant sulaukti paramos iš Berlyno ir Paryžiaus, jiems parodant, kad Lietuva gali vykdyti pragmatišką konstruktyvią politiką. Tai jau ir daroma.

Poreikis sušvelninti retoriką nereiškia, kad Lietuva negali turėti savo nuomonės ar neturi teisės kritikuoti NATO ir ES politikos. Akivaizdu, kad NATO vadovybė perdėm vangiai integravo Baltijos šalis į Aljanso struktūras. Visai neseniai NATO sudarė Baltijos šalių gynybos planą, kuris bus kaip priedas prie egzistuojančių saugumo planų dėl Lenkijos. Planą patvirtins NATO karinė dalis, o ne politinė atšaka. Tai sveikintinas, nors ir pavėluotas žingsnis. Gynybos plano reikėjo seniai ir atkakliai reikalauti. Bet šiais ir panašiais klausimais tinkamiausias forumas nėra spaudos konferencija ar viešas kalbėjimas.

T.H.Ilves pareiškė, kad jis pasiryžęs dalyvauti Antrojo pasaulinio karo pabaigos metinėse Maskvoje. Į iškilmes veikiausiai keliaus Latvijos prezidentas. Lietuvos padėtis bus sudėtingesnė, jei Rusijos prezidentas Dmitrij Medvedev atsisakys atvykti į Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo metinės kovo mėnesį.

įprasti sovietų gulaguose ar Lotynų Amerikos šalyse, kurias valdė diktatoriai.

JAV po 2001 metų rugsėjo 11-osios išpuolių paskelbė „karą prieš terorą“ ir, be kita ko, Europoje įrengė slaptus kalėjimus, kuriuose buvo laikomi ir tardomi įtariamaismenys.

LRT

LIETUVIŲ KALBA GIMĖ IŠ TRIJŲ BENDRINIŲ KALBŲ

Žymaus Lietuvių kalbininko, baltisto, dialektologo, akademiko Zigmo Zinkevičiaus pranešimas, perskaitytas jo 85 metų jubiliejaus proga Lietuvos mokslų akademijoje (LMA) sausio 7 d. Jis yra vienas tituluočiausių LMA narių, Nacionalinės mokslo premijos, LMA Kazimiero Būgos premijos laureatas, kelių užsienio mokslų akademijų narys. Nors sulaukęs garbaus amžiaus, profesorius Z. Zinkevičius toliau aktyviai dirba. Šiuo metu spaudai ruošiamos net kelios jo knygos.

2005 m. išleistoje knygoje „Lietuvių tautos kilmė“ buvo išdėstyta visa, ką tuo klausimu buvau ištyręs. Viena svarbiausių išvadų – lietuvių tautos kilmė labai glaudžiai susijusi su kalbos kilme. Tuo gali pasigirti toli gražu ne visos tautos.

Pavyzdžiui, prancūzai yra kilę iš senovės galų, kurie kalbėjo indoeuropietiška keltų kalba. Pirmaisiais mūsų eros šimtmečiais jie tą kalbą pakeitė į liaudies lotynų kalbą. Būtent iš jos susiformavo dabartinė prancūzų kalba. Panašiai formavosi portugalų, ispanų, rumunų ir kitų Europos tautų kalbos.

Lietuvių tauta praeityje niekuomet nėra keitusi savo kalbos. Būta dvikalbystės periodų, tačiau jie palyginti neseni. Ilgus tūkstantmečius mūsų kalba rutuliojosi savarankiškai, labai mažai veikiamą kitų kalbų. Tas poveikis ėmė stiprėti tik pastaraisiais šimtmečiais. Todėl tiriant lietuvių tautos kilmę, labai svarbi yra ir kalbos kilmė.

Atlikta analizė rodo, kad lietuvių tauta ir kalba kilę iš rytų baltų pietinės dalies, kai šiaurinė dalis kalbine prasme ėmė tolti dėl labai stiprios finų kalbų įtakos. Maišantis su finais, jų kalbos įtaka padėjo formuotis tos šiaurinės dalies gentinėms kalboms: kuršių, žiemgalių, sėlių, latgalių. Iš šio mišinio susiformavo latvių kalba. Išsiskyrimas įvyko pirmojo mūsų eros tūkstantmečio viduryje.

Kalbos evoliucija

Kaip lietuvių kalba vystėsi prieš šį išsiskyrimą? Čia susiduriame su sunkiai išsprendžiama problema. Spręsti apie tai tik iš kalbinių duomenų lyginimo sudėtinga, nes raštų nėra. Neaišku, kada susiformavo ta kalbinė struktūra, kurią jau galima vadinti lietuvių kalba. Tiesiog neturime duomenų.

Laimė, mums čia padeda archeologija. Archeologai lietuvių materialinės kultūros elementų randa nuo antrojo, trečiojo mūsų eros amžių. Jeigu buvo tam tikrų tautos kultūros elementų, reikia manyti, kad būta ir kalbos, taip pat ir kalbos struktūros elementų. Tiesa, kalbos ir materialinės kultūros pakitimų chronologija retai sutampa. Matyt, lietuvių kalbos struktūra bus susiformavusi gerokai prieš nutolstant aukščiau minėtai šiaurinei daliai, t.y. pirmaisiais mūsų eros amžiais.

Tie pseudokalbininkai, kurie apie kalbos istoriją neturi supratimo, teigia, kad lietuvių kalba susiformavo prieš kelis tūkstančius metų. Jie teisūs tuo, kad kalbėjimo tam tikra tąsa tuomet jau tikrai buvo. Tačiau tuo metu tikrai nebuvo struktūros, kurią būtų galima pavadinti lietuvių kalba. Jie visiškai nepagrįstai baltų prokalbę ir net indoeuropiečių prokalbę tapatina su lietuvių kalba.

Taigi kada atsirado lietuvių

kalbos struktūra, priklauso ir nuo požiūrio. Jeigu lietuvių kalba laikysime tokią, kuri turi dabartinę struktūrą, jos pradžios galima ieškoti ne anksčiau, kaip pirmaisiais mūsų eros amžiais. O jeigu nekreipsime dėmesio į struktūrą, turėsime omenyje tik kalbėjimą, galime ieškoti bet kuriame amžiuje. Deja, tai yra nusišnekėjimas.

Mokslų sandūroje

Kalbos kilmę be kalbos istorikų tiria ir archeologai bei antropologai. Aš pradėjau bendrauti su archeologu Aleksejumi Luchtanu ir (dabar jau mirusiu) antropologu Gintautu Česniu. Iki šiol šių trijų sričių mokslininkai nerasdavo bendros kalbos. Nesutarimų esmė – chronologizavimas. Esmė ta, kad kalbos pakitimai ir tą kalbą išreiškiančios materialinės kultūros pakitimai dažnai chronologiškai nesutampa.

Archeologai nustato materialinės kultūros, o kalbininkai – kalbos pakitimus. Pavyzdžiui, paimkime artimųjų Vilniaus apylinkių istoriją. Mes žinome, kad Vilniaus apylinkės galutinai sulenkėjo XIX a. paskutiniame ketvirtyje. Archeologiniai duomenys tokių pakitimų nerodo. Žmonės pakeitė kalbą, o jų materialinis pagrindas išliko toks pats.

Panaši situacija ir antropologijoje. Tarkime, jeigu antropologas, suradęs kokią nors kaukolę nustato, kad tos kaukolės savininkas atsikėlęs iš Vakarų į Lietuvą, jis negali teigti, kad visa lietuvių tauta irgi iš ten atkeliavusi. Galbūt tik vienas žmogus iš ten atsibastė ir čia mirė. Jeigu kaukolių daug, išvadas jau galima daryti tikslesnes.

Taigi, suvieniję jėgas ir duomenis, mes parašėme knygą, pavadintą „Iš kur kilo lietuviai“. Knyga iš pradžių pasirodė anglų, vokiečių, rusų, italų kalbomis, ir tik po to – lietuvių kalba. Tie vertimai svarbūs ir tuo, kad populiarina Lietuvą bei lietuvių mokslą užsienyje.

Tarmės

Lietuvių kalba neturi senų rašytinių šaltinių. Pirmieji raštai pasirodo tik XVI a. Laimė, tos informacijos trūkumą kompensuoja tarmės. Aš jau senokai tyrinėju tarmes. Ypač man rūpi, kaip formavosi ir atsirado tarmės.

2006 m. buvo išleista mano knyga „Lietuvių tarmių kilmė“. Kuo ji ypatinga? Joje gerai ištirtas senasis indoeuropietiškas tarminis paveldas. Tie indoeuropiečių tarminiai reliktai, kurie išlikę dabartinėse lietuvių tarmėse. Svarbiausia man buvo išsiaiškinti, kaip ir kodėl atsirado tarmės. Kalbininkai tokiu atveju tiria vadinamąsias izofonas – seniausius garsų pakitimus.

Motiejus Strijkovskis (1547 - 1593 m.) – mozūrų kilmės lietuvių istorikas, tautinio epo „Apie garbingos lietuvių, žemaičių ir rusėnų tautų pradžios kilmę, narsą, karžygiškus darbus ir vidaus reikalus“ autorius.

Ištyrus paaiškėjo, kad dabartinės lietuvių kalbos tarmės pradėjo formuotis IX-X a. Jau tuomet lietuvių kalbos klotas buvo suskilęs į du protodialektus: rytinį ir vakarinį. Savo ruožtu rytinis protodialektas vėliau suskilo į rytų aukštaičių ir pietų aukštaičių. O vakarinis davė pradžią dabartinei vakarų aukštaičių ir žemaičių tarmėms. Pastarajai atsirasti didžiausią reikšmę turėjo kuršių substratas. Kartais vaizdingai sakoma, kad žemaičių tarmė – lietuvių kalba kuršio lūpose.

Knygoje „Lietuvių tarmių kilmė“ daug dėmesio skirta substrato reiškiniams. Pavyzdžiui, šiaurės rytų aukštaičių tarmės atsiradimui didžiausią reikšmę turėjo žiemgalių substratas. Pietryčių Lietuvoje, dzūkų krašte – jotvingiai. Na, o šiaurės rytų Lietuvoje – sėlių substratas.

Bendrinė lietuvių kalba

Be tarmių turime ir bendrinę kalbą. Esu parašęs knygą „Lietuvių bendrinė kalba, jos kilmė ir raida“, kuri turėtų netrukus pasirodyti knygynuose. Kas joje nauja? Paprastai sakoma, kad lietuvių bendrinė kalba atsirado iš suvalkiečių tarmės XIX a. pabaigoje. Šis teiginys nėra tikslus.

Iš tiesų jau pačiuose pirmuose XVI a. rankraščiuose pastebime tam tikrus norminimo reiškinius. Žmonės stengėsi prisiderinti prie kitų tarmių. Man rūpėjo ištirti ir aprašyti visą mūsų kalbos norminimo istoriją nuo pačių seniausių rašytinių tekstų iki šių dienų. Paaiškėjo, kad tam tikrais laikotarpiais buvo kuriama ne viena bendrinė kalba, o net trys. Viena iš jų, sukurta Mažojoje Lietuvoje, labiausiai ir įsigalėjo.

Ji buvo gerai sutvarkyta, todėl XIX a. pabaigoje mūsų tautinio atgimimo veikėjai, ypač Jonas Jablonskis, ją pritaikė visos Lietuvos reikalui. Prie jos kūrimo, be abejo, prisidėjo daug kalbininkų.

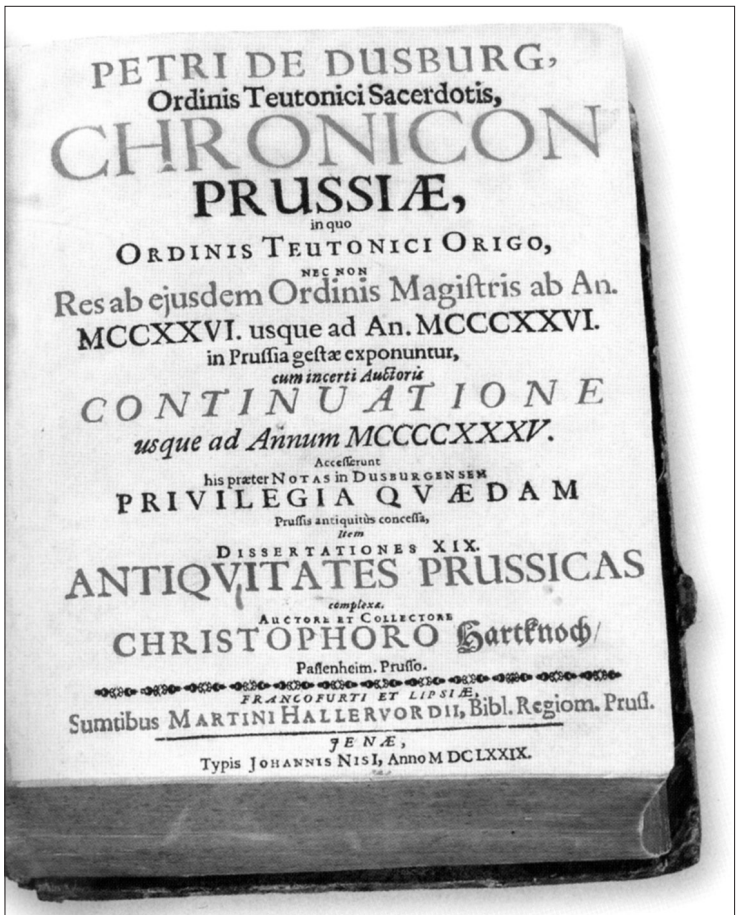
Kalbos archeologija

Kalbos istorikai daug dėmesio kreipia ne tik į bendrinius žodžius, bet ir į tikrinius. Vardynas – tai savotiška kalbos archeologija. Kiekvienas tikrinis žodis – vietovardis ar asmenvardis yra kilęs iš kokio nors bendrinio žodžio. Ilgainiui tas bendrinis žodis išnyksta ir išlieka tik jo atspindys šiame tikriniame žodyje, t.y. vardyne.

2008 m. pasirodė mano knyga „Lietuvių asmenvardžiai“. Šią knygą su pertraukomis aš rašiau visą gyvenimą. Duomenis kaupiau labai ilgai. Man rūpėjo mūsų asmenvardžių kilmė ir raida. Dabar lietuviai įvardijami vardu ir pavarde. Atrodo, tarsi vardas ir pavardė būtų du skirtingi dalykai. Žiūrint kalbos istoriko akimis, tai vienas ir tas pats.

Buvo laikai, kai lietuviai, ir ne tik jie, neturėjo pavardžių. Tik vėliau iš vardų atsirado pavardės. Kuomet vardas pradėtas vartoti ne tik asmeniui, bet ir jo palikuonims. Pavardė nuo vardo skiriasi tuo, kad tai yra paveldimas asmenvardis. Tačiau ne visada įmanoma nustatyti, kuomet vardas jau buvo naudojamas kaip pavardė. Todėl ir knygą pavadinau „Lietuvių asmenvardžiai“.

Atlikta visų lietuvių asmenvardžių analizė rodo, kad juos pagal kilmę sudaro trys skirtingi klotai. Pirmasis ir seniausias (Nukelta į 5 psl.)

1326 m. Petro Dusburgiečio sudaryta „Prūsijos žemės kronika“.

(Atkelta iš 4 psl.)

LIETUVIŲ KALBA...

yra senieji dvikamieniai asmenvardžiai. Ne tik lietuviai, kai dar buvo vienvardžiai, bet ir kitos indoeuropiečių tautos vartojo asmenvardžius, sudarytus iš dviejų kamienų. Svarbiausia yra išaiškinti tų dėmenų, iš kurių sudaryti asmenvardžiai, kiltį. Reikia juos „inventorizuoti“. Senieji lietuvių dvikamieniai asmenvardžiai turi net apie 800 dėmenų. Tikslaus skaičiaus nurodyti neįmanoma.

Mūsų protėviai vartojo ne tik asmenvardžius, bet ir jų trumpinius. Mat juos vartoti kasdieninėje kalboje buvo nepatogu dėl ilgumo. Pavyzdžiui, Gediminas, Algirdas, Mindaugas – labai ilgi žodžiai. Šeimos aplinkoje jie nuo seniausių laikų buvo trumpinami. Pavyzdžiui, Tautgirdą vadino tiesiog Taučiu. Arba naudodavo pirmąjį dėmenį ir antrojo pradžią. Tarkime, Algirdas = Al + Gis.

Antrasis mūsų asmenvardžių klotas – krikščioniškasis vardynas. Tuos vardus atnešė krikščionybė. Šiame klode vyrauja vardai iš Artimųjų Rytų. Pradžią jiems davė senoji hebrajų kalba. Didelė dalis asmenvardžių yra graikų kilmės, taip pat lotynų. Man rūpėjo išaiškinti visų tų vardų ištakas. Kuri kalba davė pradžią konkrečiam vardui, per kokias kalbas jis perėjo, kol pasiekė Lietuvą. Mat šitaip keliaudamas per kalbas, vardas šiek tiek pasikeičia.

Trečiąjį asmenvardžių klotą pavadinau pravardynu. Sudariau jų klasifikaciją, nustačiau kai kurių jų amžių.

Be abejo, nelengva nustatyti, per kokias kalbas krikščioniškas asmenvardis atėjo į Lietuvą. Reikia papildomos istorinės analizės. Ši analizė atspindi kitoje knygoje, pavadintoje **„Krikščionių vardyno kelionė į Lietuvą“**. Ši knyga jau parašyta, ji pasirodys vasario ar kovo mėnesiais.

Antroji problema – baltų kilmės pavardės, esančios už Lietuvos ribų, senovinėse etninėse baltų žemėse. Aš galėjau jas surankioti tik iš dalies. Tas pavardės, kurios yra Baltarusijos teritorijoje, esu aprašęs. Tačiau man labai rūpėjo ir šiaurės rytų Lenkija. Čia irgi turėtų būti išlikę daug lietuviškų, baltiškų elementų. Deja, tų pavardžių šiaurės rytų Lenkijoje niekas nėra surinkęs. Kolega Kazimieras Garšva pasiūlė pasinaudoti telefonų knygomis. Jis man parūpino Suvalkų ir Augustavo krašto telefonų knygų. Kraštas telefonizuotas, todėl abonentų labai daug. Pasirodo, kad tame krašte tiek daug lietuviškų elementų, kad drąsiai galima tvirtinti, jog

NIJOLĖ SADŪNAITĖ:

„NEGALIU TYLĖTI, KAI NETIESA“

Vilniaus miesto 3-iojo apylinkės teismo teisėja Jelena Šiškina sausio 25 d. atmetė Algio Klimaičio ieškinį, kuriame atsakovais ir trečiaisiais asmenimis buvo patraukti būrys disidentų ir žiniasklaida. Jau dvidešimtmetį išsilaisvinusioje Lietuvoje kova su KGB šmėklomis tęsiasi.

Byloje trečiaisiais asmenimis patraukti asmenys, tarp kurių yra 1991 metų sausio 13-ąją žuvusiųjų šeimos narių, Nepriklausomybės Akto signatarų bei disidentė Nijolė Sadūnaitė. Jie 2004 metų birželio 15 dieną pasirašė piliečių memorandumą **„Dėl Kazimieros Prunskienės valstybinio nepatikimumo“**. Memorandumo tikslas buvo, kad K.Prunskienė nebūtų išrinkta prezidentė. Ji ja ir netapo. Yra du nepanaikinti teismo sprendimai: vienas - pripažinęs K.Prunskienę KGB agente, kitas - nepripažinęs. Memorandume buvo pacituoti du dokumentai iš 1995 metais išleisto dokumentų rinkinio „Iš naujosios Lietuvos istorijos“. Jame buvo teigiama, kad „K.Prunskienė palaikė ryšius su KGB agentu A.Klimaičiu“. Šį memorandumą citavo žiniasklaidos leidiniai, kuriuos A.Klimaitis netrukus padavė į teismą.

Teismas sausio 25 d. nusprendė, kad „paskelbta informacija laikytina nuomone, kuri negali būti paneigta“.

„Jis devynerius metus (1995-2004 metais) neginčijo dokumentų rinkinio. Šis neslaptas. Mes galėjome reikšti savo nuomonę ir cituoti, bet po sėkmingo K.Prunskienės debiuto teismuose jis nutarė, kad reikia ir jam tai pabandyti, - prieš metus yra sakiusi signatarė Zita Šličytė. - Norint sakyti, kad KGB archyve rastas dokumentas yra neteisingas, reikia įrodyti, kad jis suklastotas.“

Nuo 2004-ųjų dėl garbės ir orumo įžeidimo besibylinėjantis A.Klimaitis per teismus atskratė KGB agento „Kliugerio“ etiketės. A.Klimaičiui palankus teismo sprendimas buvo priimtas 2006 metais.

Liustracijos komisija tuomet buvo įpareigota iš naujo nagrinėti A.Klimaičio bylos medžiagą, tačiau komisija pakartotinai pripažino jį buvus slaptu KGB bendradarbiu, tu-

ten palyginti neseniai, prieš 100-150 metų buvo kalbama lietuviškai. Tai aprašiau knygoje **„Lietuvių pavardės Suvalkų – Augustavo krašto Lenkijoje pavardėse“**. Ši knyga irgi jau paruošta spaudai.

Rolandas Maskoliūnas

rėjusiu slapyvardį „Kliugerus“. 2007 metais Vilniaus apygardos teismas panaikino Liustracijos komisijos sprendimą, kuriuo A.Klimaitis buvo pripažintas bendradarbiavęs su KGB, konstatuodamas, kad surinkti dokumentai neįrodo A.Klimaičio sąmoningo bendradarbiavo su KGB.

Pirmoji baudžiamoji byla dėl A.Klimaičio galimų ryšių su KGB iškelta dar 1992 metais. Tačiau vėliau prokurorai paskelbė, kad A.Klimaitis esą nežinojęs sąmoningai bendradarbiaujantis su KGB darbuotojais, o tik buvo išnaudojamas kaip informacijos šaltinis.

Atkaklusis „broliukas Algutis“

Išgirdusi teisėjos sprendimą N.Sadūnaitė tada sakė, jog tai stebuklas, nors tokio sprendimo reikėjo laukti beviltiškai ilgai, o teismų maratonas priminė sovietmetį, kai ji keturis kartus buvo teisiamą ir negirdimą. „Labai stiprūs broliuko Klimaičio gynėjai, o aš plika, basa, bet vis tiek negaliu tylėti, kai yra netiesa, nes jei tyli, tai pats tampa melagiu“, - kalbėjo sesė Nijolė, prieš teismo posėdį juokavusi, kad galėtų ir nepriklausomos Lietuvos kalėjime už tiesą pasidėti.

Paprašyta prisiminti savo santykius su A.Klimaičiu, N.Sadūnaitė sakė, kad norėtų paklausti Algučio (A. Klimaičio - *aut.*), kodėl giliu sovietmečiu jos telefonas buvo išjungiamas, o stebuklingai išsijungdavo tik tada, kai iš Hamburgo skambindavo A.Klimaitis. „Nei aš galėjau kam skambinti, nei man. Bet staiga skambina iš Hamburgo Algutis Klimaitis. Telefonas įjungiamas ir mes 40-50 minučių kalbamės. Po to telefonas vėl išjungiamas. Skambino ir prieš 1987 metų rugpjūčio 23-iąją, mitingo dėl Molotovo-Ribbentropo pakto išvakarėse.“

N.Sadūnaitė iki šiol detalai prisimena pokalbį telefonu. „Nijole, kas organizuoja?“ - klausė A.Klimaitis. „Aš organizuoju.“ - „O tu nebijai?“ - „Nebijau.“ - „Juk 15 metų gausi.“ - „Aš ir 25 metų nebijau.“ „Jokio piktumo jam neturėjau ir neturiu. Esu kartą prie Kristinos „Draugystės“ viešbučio Klimaitį išdaviku išvadynusi, nes jis tada tik už dalinę nepriklausomybę agitavo, tai bėgo nuo manęs“, - juokėsi N.Sadūnaitė.

A.Klimaičio advokatas Aivaras Raišutis sakė dar nežinąs, ar skųs šį teismo sprendimą.

R. Varnauskas, bernardinai.lt

Felicija Nijolė Sadūnaitė po sausio 25 d. teismo posėdžio. *LŽ*

Vytautas Landsbergis:

ATLEISDAMA MINISTRĄ PREZIDENTĖ NEPRIVALO AIŠKINTIS

Išreikšdama nepasitikėjimą užsienio reikalų ministru prezidentė Dalia Grybauskaitė neprivalo aiškinti motyvų, užtenka to, kad šalies vadovė ministru Vygaudu Ušacku nepasitiki. Taip apie prezidentės sprendimą pareikšti nepasitikėjimą ministrui atsiliepia Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų (TS-LKD) garbės pirmininkas, europarlamentaras Vytautas Landsbergis, kurio nuomone, karštligiškas priežasčių ieškojimas yra tarsi „nereikalingas tampymas“.

„Aiškiai buvo pasakyta – nepasitikėjimas, - sakė politikas. – O motyvai - jau kitas dalykas. Čia kiekvienas gali savaip manyti. Aš nežinau, ar kas turi egzaminuoti prezidentę. Niekur neparašyta. Ar spauda nori įrašyti tokią taisyklę, kad jei žurnalistas klausia, jam privalo prezidentė aiškintis?“

V. Landsbergis nebuvo linkęs svarstyti, ar pasikeitus ministrams galėtų nukentėti Lietuvos užsienio politikos tęstinumas. Pasak jo, tai pamatysime, kai bus paskirtas naujas diplomatijos vadovas. „Ar nukentės, ar ne, mes pamatysime“, - teigė politikas. Jis taip pat neišsakė aiškios nuomonės, ar būsimas užsienio reikalų ministras turėtų būti

politikas, ar karjeros diplomatas. V. Landsbergio nuomone, svarbiausia yra „asmeninės savybės“ ir „dalykų išmanymas“, bet apie konkrečius kandidatus kalbėti nepanoro.

Neoficialiai svarstoma, kad naujuoju užsienio reikalų ministru galėtų būti arba Seimo Užsienio reikalų komiteto pirmininkas Audronius Ažubalis, arba užsienio reikalų viceministras Šarūnas Adomavičius. Taip pat minima dar vienos viceministrės Astos Skaisgirytės-Liauškienės bei prezidentės patarėjo užsienio politikos klausimais Dariaus Semaškos pavardės.

Anot D. Grybauskaitės, užsienio politika yra itin svarbi valstybės interesams ir „negali tapti užsienio reikalų ministro politinės savireklamos įkaite“.

Valdančiųjų atstovai ir premjeras A. Kubilius teigia gerai vertinantys V. Ušacko darbą, tačiau jo einančio šias pareigas nebeįsivaizduoja dėl prezidentės pareikšto nepasitikėjimo. V. Ušackas į Vyriausybę buvo deleguotas TS-LKD, tad konservatoriai-krikdemai šioms pareigoms turėtų pasiūlyti ir kitą kandidatą.

Pagal Konstituciją, ministrus premjero teikimu skiria ir atleidžia prezidentas. *LRT*

PRENUMERUOKITE DIRVĄ

**METAMS - \$55,
PUSEI METŲ - \$40,
PIRMA KLASĖ - \$78,
ORO PAŠTU Į UŽSIENĮ
METAMS - \$130.00**

CHICAGO, IL

Vasario 7 d., sekmadienį, Pasaulio lietuvių centro didžiojoje salėje (14911 127th St., Lemont, IL) po 11 val. r. šv. Mišių Palaimintojo Jurgio Matulaičio misijoje vyks organizacijos „Vaiko vartai į mokslą“ metinis veiklos aptarimas. Popietės pradžia -12:30 val. p. p. Daugiau informacijos rasite tinklalapyje www.childgate.org arba parašę el. pašto adresu: wm@childgate.org

Montessori mokykla „Žiburėlis“ veikia Pasaulio lietuvių centre, Lemont, IL. Priimami vaikai nuo 3 iki 6 metų. Atvirų durų diena, kur tėveliai galės susipažinti su mokytojomis ir mokymo programa, vyks pirmadienį, vasario 22 d. nuo 9-11 val. r. Registracija 2010-2011 mokslo metams prasidės šeštadienį, kovo 6 d. Registracija vyks tik tėvams atvykus į mokyklą (eilės tvarka), tad prašome atvykti anksčiau, nes vietų skaičius ribotas. Daugiau informacijos rasite tinklalapyje www.ziburelis.org arba sužinosite paskambinę tel.: 630-257-8891.

Dvasinis susikaupimas vyks vasario 27 d., šeštadienį, 9 val. r. Ateitininkų namuose, 1380 Castlewood Dr., Lemont, IL. Vedėjas - kun. Gintaras Jonikas. Rengia Akademinis skautų sąjūdis ir Ateitininkų

namų valdyba. Registruotis prašome pas Vidą Maleiškieneį tel.: 630-257-8087 arba el. paštu: vidajonas@sbcglobal.net

JAV LB Krašto valdybos kultūros taryba ir Vidurio Vakarų apygarda vasario 20 d., šeštadienį, 7 val. v. kviečia visus muzikos ir baleto gerbėjus į šventinį Lietuvos meno meistrų koncertą „Lietuvos Nepriklausomybei - 92“. Koncerte dalyvaus Lietuvos nacionalinio operos ir baleto teatro žvaigždės - balerina Eglė Špokaitė ir jos partneris Martynas Rimeikis, smuikininkas Martynas Švėgžda von Bekker ir pianistė Ginta Čepinskaitė-Bistras. Koncertas vyks Jaunimo centro didžiojoje salėje (5620 S. Claremont Ave., Chicago, IL 60636). Daugiau informacijos tel.: 708-691-9674.

Mažosios Lietuvos lietuvių draugija Čikagoje maloniai kviečia į tradicinį „Užgavėnių šiupinį“, ruošiamą vasario mėn. 13d., šeštadienį, 6 val.v. Balzeko lietuvių kultūros muziejaus „Gintaro“ salėje. Meninę programą atliks solistė Nida Grogalavičiūtė, akomponuoja Manigirdas Motiekaitis. Bus vakarienė ir šokiai, kuriems gros Algimanto Barnišio ansamblis. Stalus prašoma užsisakyti iš anksto pas Romą Kasparaitį tel.: 630 969 1316.

KOVO 11-OSIOS ŠVENTĖ

LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS ATKŪRIMO DVIDEŠIMTMETIS
LITERATŪRINIO KONKURSO LAUREATAMS

PREMIJŲ ĮTEIKIMAS
„DIRVOS“ LAIKRAŠČIO 95-ERIŲ METŲ
IR
AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖS SĄJUNGOS
60-TIES METŲ SUKAKTYS

2010 m. kovo mėn. 21 d., sekmadienį, 3 val. po pietų,

JAUNIMO CENTRE,
5620 S. CLAREMONT AVENUE
CHICAGO, ILLINOIS

PROGRAMOJE

- Lietuvos Respublikos atstovo žodis
 - Laureatų paskelbimas
 - I-osios premijos laureato žodis
 - Dariaus Polikaičio** vadovaujamas „Dainavos“ ansamblio vyrų dainininkų vienetas
- PROGRAMĄ VEDA DALIA SOKIENĖ

PREMIJŲ MECENATAS
AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖ SĄJUNGA

IŠKILMINGA KUNIGAİKŠČIŲ RESTORANO VAKARIENĖ
VISUS IŠ VISUR PRAŠO DALYVAUTI TAUTINĖ SĄJUNGA

Vietas prašome užsisakyti iš anksto

Irenos Dirdienės telefonais: 1-708-422-6514 arba 1-708-408-8352.

TAUTOS ATSKYRIMAS NUO MOKSLO: KAM NAUDINGAS?

Dr. Algimantas Liekis

VII.

Taip pat pažeidžia mokslininkų teises, LR Konstituciją, visokeriopai menkina lietuvių kalbos kaip valstybinės išsaugojimo svarbą, kenkia lietuvių Tautai kaip Lietuvos valstybės suverenui ir, pagaliau, nesuderinamas ir su laisvos rinkos reikalavimais (reikalaujant net kokiose užsienio leidyklose būtina savo darbus spausdinti, jeigu norima daugiau balų gauti iš Ministerijos biurokratų).

Gaila, kad naujojo Mokslo ir studijų įstatymo tėvai užmiršo, kad jie gyvena Nepriklausomoje Lietuvoje, kad valstybės suverenas yra tik lietuvių Tauta. **Bet Įstatyme nėra žodžio, kad mokslo rezultatai pirmiausia tarnautų Tautai ir stiprintų Lietuvos Nepriklausomybę, turtintų jos kultūrą** (Toks mokslininkas kaip asmenybės ir kūrėjus iškastruojantis Įstatymas gali būti pritaikytas bet kurioje kapitalistinio internacionalizmo, globalizmo principais besivadovaujančioje šalyje). Teisiniu požiūriu smerktinas ŠMM (Švietimo ir mokslo ministerijos) 2005 m. bei 2006

m. (2006 04 12 įsakymas Nr.ĮSAK – 685 bei 2008 04 30 įsak. Nr. ĮSAK – 1215 redakcija) patikslinta „Mokslo ir studijų mokslinės produkcijos formaliojo vertinimo metodika“, kurioje **užsienio kalba (pirmiausia anglų) ir užsienyje paskelbtas darbas vertintinas dvigubai daugiau balų, negu lietuvių kalba ir Lietuvoje**.

Prievartavimą rašyti mokslo darbus anglų ar kita kalba, skelbti straipsnius „duomenų bazėse“ esančiose žurnaluose (registruojamuose ISI, JAV, Filadelfijoje, rinktosios tautos biznierių kromelyje), daug kas mėgina pateisinti tuo, kad tik taip Lietuvos mokslas gali tapti žinomas pasaulyje. Bet taip aiškino ir rusintojai SSRS okupacijos metais. Pavyzdžiui, 1987 m. jau beveik 90 proc. visų LTSR mokslų akademijos institutų ir aukštųjų mokyklų specializuotų mokslo žurnalų leisti rusų kalba. Daugelio jų tik pavadinimai bebuvo likę lietuviškais. **Tačiau Maskvoje tuometinėje vadintoje Lenino bibliotekoje**

mano 1988 m. atlikta 5 metų analizė parodė (paanalizavus katalogus kiek kartų kuris iš Lietuvos mokslo žurnalų per praėjusius metus buvo skaitytas), kad apie 90 proc. jų iki tol niekas nebuvo paėmęs iš bibliotekos saugyklų. Tas pats ir dabar pasižiūrėjus po bibliotekas Vakarų Europoje ir JAV.

Jokios reikšmės mokslo pažangai neturi ir mokslininkų vertimas vaikytis didesnių „citavimo“rodiklių. Ir, pirmiausia, kad dažniausiai cituojami jau atgyvenę autoriai, kita, kad dabar kiekvienas stengdamosi patenkinti ir kūrybą norinčių valdyti maniakų užgaidas – įrašo į savo straipsnį ir savo draugo ar pažįstamo pavardę, tikintis iš jo to paties. Taip vykdoma ir moksle akių muilinimo politika. Bet valdžiai lyg ir nereikia rimtos analizės. O kaip tik ji rodo, kad nors sparčiai daugėja spaudinių skaičiui žurnaluose įtrauktuose į „duomenų bazes“ bei „cituojamųjų“(pagal tuos nieko neįrodančius skaičius, šiandieną vertinamas ir studijų bei mokslo institucijos tariamas mokslo lygmuo), nepadaugėja Lietuvoje nei išradimų, nei naujų teorijų.

Ir tai suprantama, nes šiandieną mokslininkai vienas apie kitą susižino jau ne tiek iš specializuotų žurnalų, o iš interneto, betarpiškų susitikimų. Kad vis mažiau bereikalingi specializuoti ir taip brangiai kainuojantys mokslo žurnalai, lyg patvirtina ir jų tiražai – po 50 ar 100 egzempliorių išleidžiami; vis daugiau kur pasaulyje pereinama ir prie mokslo straipsnių skelbimo tik internete. Perspektyva turi tik apibendrinamojo, mokslotyrinio pobūdžio mokslo, kaip „Lietuvos mokslo“ knygų serijos.

Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas 2007 05 05 nutarimu (byla 18/16) „Dėl minimalių kvalifikacinių reikalavimų mokslininkams“, nurodė, kad LR Vyriausybės ir ŠMM aktuose, nepaisant ir Įstatyme nuorodų apie mokslininko teises skelbti ir kur nori skelbti savo tyrimų duomenis, įtvirtintas reikalavimas, kad mokslininkas, pretenduojantis į tam tikras pareigas ir laipsnius, privalo būti paskelbęs tam tikrą kiekį mokslo darbų tik **referuojamuose tarptautinėse duomenų bazėse žurnaluose (ISI ir kt.)**, yra neteisėti. Bet nepaisant to ir toliau tas

Lietuvos mokslo biurokratų reikalavimas neatšaukiamas ir toliau vertinami mokslininkai tik pagal paskelbtų straipsniūkščių skaičių žurnaluose, įrašytuose į minėtas „duomenų bazes“. Juokinga, kad lyg mokslo lygmenį galėtų įvertinti tokie kromeliai, kaip minėtasis ISI (mokslinės informacijos institutas JAV). Beje, kaip matyti iš posėdžių protokolų ir Lietuvos mokslų taryba prieš keletą metų priimdama nutarimą dėl tų „duomenų bazių“ rimtai nediskutavo, nepagrindė kiek iš tikro tai gali būti naudinga Lietuvai ir jos mokslui. Tiesa, tos „bazės“ labai padėjo ir padeda Izraelio, JAV ir kai kurių kitų šalių žvalgyboms – iki „duomenų bazių“ įvedimo tose šalyse būdavo išleidžiami milijonai dolerių, kad ir „draugiškų“ valstybių mokslo ir technikos duomenų šnipinėjimui, o dabar, ypač iš socializmo išsivadavusios šalys, kaip ir Lietuva, kasmet sukiša dar tų „duomenų bazių“ kromelninkams po keletą milijonų, kad tik jie įrašytų į jas, nors iš to įrašymo naudos teturi vien tų bazių savininkai, na, žinoma, ir tie, kuriems svarbiausia kiekybė, o ne rimtas mokslinis darbas.

(Bus daugiau)

„DAINAVOS” KONCERTAS „SĄSKAMBIAI”

Sausio 23-čios vakarą įvyko „Dainavos” ansamblio koncertas, pirmą kartą Lemonto mokyklos neseniai pastatytoje salėje, pavadintoje „Performing Arts Center”.

Koncerto pradžioje girdėjome **Valentino Bagdono** „Melodiją ir **Nijolės Sinkevičiūtės** aranžuotą liaudies dainą „Pjovė lankoj šieną”. Abi dainos aranžuotos birbynei ir chorui. Taip pat **Jono Tamulionio** tris liaudies dainas su birbyne.

Po to buvo atlikta Giovanni Pierluigi da Palestrina interpe-liacija „Sicut cervus desiderat”, (Psalmė 42). Renesanso laikotarpio kūrinių soprano saksofono partija buvo atlikta birbyne.

Baroko muzikos kūrėjo Georg Frideric Handel „Concerto No.1 HWV 301” parašyta obojui ir kameriniam styginiui ansamblui buvo atlikta birbyne obojaus partija. Čekų kompozitoriaus Jan

Benda kūrinių „Grave” antrąją dalį muikui ir styginiams smuiko partiją grojo taip pat birbyne.

Pirmoji dalis buvo baigta su Francesco Durante kūriniu „Magnificat”. Tai šešių dalių kūrinys, kurio tekstas pagal Luko evangeliją, kai Marija aplankė savo pusseserę Elzbietą, kuri buvo nevaisinga, bet Dievas padarė stebuklą.

Antrosios dalies koncertas buvo pradėtas **Martyno Matučio**, vienuoliktos klasės moksleivio, dainuojančio ansamblyje kūriniu „Lux naturae”.

„Mane Viešpats gano”, tai anglų kompozitoriaus John Rutter „Requiem” šeštoji dalis, kuriame jungiami lotyniški laidotuvių mišių tekstai su psalmėmis iš anglikonų bažnyčios laidotuvių apeigų.

Felikso Bajoro iš „Pjesės smuikui ir fortepijonui” atliktos dalys: Sostenuto, Deciso, Andante amabile ir Vivace,

Po „Dainavos” ansamblio koncerto vadovas ir dirigentas Darius Polikaitis, birbynininkas Darius Klišys, koncertmeisteris Ričardas Sokas.

Donato Soko nuotr.

profesiolų muziką Dariaus Klišio ir Ričardo Soko grotos, stebino 500 auditoriją.

Andaluzza, tai ispanų katalonų kilmės kompozitoriaus Enrique Granados kūrinys, paivairino koncertą.

Toliau girdėjome **Vaclovo Augustino** dainą „Ažuolėli šimtašaki”. Jis šiandien yra vienas iškiliausių lietuviškos muzikos kompozitorių.

Studento Kęstučio Daugirdo, taip pat „Dainavos” dainininko, kūrinys „Saulė dovanojo” buvo dainuotas mišraus choro. Jis baigė chorinį dirigavimą ir muzikos mokymą Illinois universitete.

Koncertas baigtas Nijolės Sinkevičiūtės kūriniu „Švilpynė”, kurios yra trys dalys: „Švilpia švilpyne”, „Vidurnakčių sapne” ir „Ar tu girdi mane”. Kompozitorė pritaikė muziką birbynei ir

mišriam chorui poeto Kazio Bradūno eilėms.

„Dainavos” ansamblio choras, iškiliausias užsienio lietuvių meno vienetas, daug kūrinių dainavo be fortepijono, išlygin-tais balsais, kuriuo galime drąsiai didžiulotis. Tai meno vadovo ir dirigento Dariaus Polikaitis daugelio metų pasiekti nuostabūs rezultatai, nes choras gali atlikti sudėtingiausius kūrinius. Darius Klišys virtuiziškai birbyne ir koncertmeisteris Ričardas Sokas fortepijonu virtuizišku atlikimu stebino auditoriją. Kai kuriuos kūrinius palydėjo 12 muzikantų kamerinis ansamblis. Programoje įrašytas 61 choristas.

Auditorija sustojusi dėkojo jiems už puikią meno šventę.

VR

„Dainavos” ansamblio koncerte Darius Klišys grojęs su birbyne ir Ričardas Sokas, grojęs fortepijonu Felikso Bajoro sudėtingą keturių dalių kūrinių stebino klausytojus.

Donato Soko nuotr.

CLEVELAND, OH

CLEVELANDO LIETUVIŲ SPORTO KLUBAS „ŽAIBAS” – 60 METŲ

Clevelando lietuvių sportinė veikla prasidėjo 1921 metais, kai Pirmojo pasaulinio karo veteranas Jurgis Venclovas suorganizavo lietuvių katalikų atletų klubą. Minint Lietuvos nepriklausomybės atstatymo 20-metį, 1938 m. klubas dalyvavo I-je Lietuvos Tautinėje Olimpiadoje Kaune. Visos Amerikos lietuvių sportininkų grupės vadovas buvo tas pats Jurgis Venclovas. 1948 m. pavasarį Clevelande įvyko visos Amerikos lietuvių sportininkų sąskrydis, kur dalyvavo 10 lietuvių krepšinio komandų iš įvairių JAV miestų.

Po Antrojo pasaulinio karo, JAV Kongresui priėmus DP įstatymą, į JAV iš įvairių tremtinių stovyklų imigravo apie 30,000 lietuvių, iš jų per 3,000 į Clevelandą, tuo pačiu pagyvindami jau susilpnėjusią

visokeriopą lietuvišką veiklą.

1950 m. gegužės 5 įsisteigė lietuvių sporto klubas, pasivadinęs „Žaibo” vardu. Pirmasis jo pirmininkas Vytautas Januškis. Tų pačių metų rugsėjo mėn. išrinkta nauja valdyba su pirm. Algirdu Bielskumi. Kiti nariai: V. Januškis, J. Nasvytis, H. Johansonas ir Elvyra Šikšniūtė.

1951 m. Toronte įvykusiose I-siose Šiaurės Amerikos lietuvių sporto žaidynėse „Žaibas” dalyvavo krepšinyje, tinklinyje ir stalo tenise, o II-jų Š. Amerikos lietuvių sporto žaidynių 1952 m. liepos 4-6 d. „Žaibas” buvo rengėjas. Dalyvavo krepšinio, tinklinio, stalo teniso ir lengvosios atletikos komandos.

Pradžioje „Žaibas” kultivavo tikrai krepšinį, tinklinį, lengvąją atletiką, stalo tenisą ir šachmatus, o vėliau, nuo

1956 m. prisidėjo plaukimas, 1959 m. lauko tenisas, 1969 m. slidinėjimas, 1978 m. biatlonas, 1980 m. šaudymas, 1982 m. raketbolas, softbolas ir beisbolas veikia atskirai.

Per visą savo 60 metų gyvavimą „Žaibas” aktyviai dalyvavo Š. Amerikos lietuvių bei pabaltiečių varžybose. Kur įmanoma stengėsi reprezentuoti lietuvių sportą amerikiečių tarpe. Klubas surengė keletą metinių Š. Amerikos lietuvių žaidynių ir nemažai lietuvių ir pabaltiečių įvairių sporto šakų pirmenybių bei platesnės apimties varžybų.

Klubo pirmininkais yra buvę šie asmenys: Vytautas Januškis 1950 m., Algirdas Bielskus 1950-1957 m., Rytas Babickas 1957-1975 m., Juozas Kijauskas 1975-1991 m. ir, nuo 1991 m. rudens – Vidas Tatarūnas.

Klubui vadovauja 12 asmenų taryba, kurios prezidiumas

sudaro valdyba bendriems administraciniais reikalams tvarkyti. Sportinė veikla vykdoma per sekcijas, kurios tvarkosi gana savarankiškai. Šių metų klube veikia 8 sekcijų. „Žaibo” slidinėjimo sekcija klubas tvarkosi autonomiškai. Taip pat savarankiškai veikia softbolo komanda.

Šiuo metu, pagal 2009 m. sąrašus, klube yra 73 ŠALFAS s-je registruoti nariai. Pernai, „Žaibo” jaunimas (molecules ir klasę E) laimėjo pirmas vietas ir D klasė antrą vietą krepšinyje ŠALFAS s-go turnyre Hamilton, Ontario.

„Žaibo” 60 metų sukaktuvių (jubilejaus) minėjimas – balius vyks kartu su metiniu „Žaibo” lešų sukėlimo parengimu, 2010 m. kovo

6 d., šeštadienį, Slovenian Society Home, 20713 Recher Ave., Euclid, Ohio (Recher Hall). Pradžią – 6:30 val. vak., kokteiliai, karšta vakarienė, „Arklių lenktynės” – „Night at the Races” 8:00 val. vak. Išmėginti laimę lažybose. Pelnas skiriamas „Žaibo” jaunuolių ir vaikų (o jų yra apie 100) sportinei veiklai paremti.

Sporto mėgėjai, prijauciantieji ir jų draugai kviečiami atsilankyti. Bilieto kaina – 30.00 dol. asmeniui. Šis parengimas yra tik suaugusiems. Bilietus reikia įsigyti iš anksto pas platintojus arba pas Vidą Tatarūną, Tel. 440-209-0440, E-mail: vtatarunas@att.net Bilietai prie įėjimo nebus pardavinėjami.

Algirdas Bielskus

LIETUVIŲ RADIO PROGRAMA girdima antradieniais

9:00-10:00 val. vak. iš WPAT stoties 930 AM banga.

Dėl pranešimų ir skelbimų kreiptis dr. Giedrę Kumpikas, 82-32 Bell Blvd., Hollis Hills, NY 11427. Tel. (718) 776-1687.

Fax: (718) 479-8923. E-mail: amberwings@mac.com

Lietuvos Respublikos ambasadorius Petras Vaitiekūnas sausio 14 dieną įteikė skiriamuosius raštus Ukrainos prezidentui Viktorui Juščenkai. Ambasadorius P.Vaitiekūnas patikino dėsią visas pastangas, kad toliau būtų plėtojami draugiški, abipusiu supratimu pagrįsti Lietuvos ir Ukrainos santykiai. „Didžiulį potencialą turi bendri ekonomikos, energetikos ir transporto projektai“, - sakė prezidentas V. Juščenko. Tą patį vakarą vykusiam prezidento naujametiniame priėmime diplomatiniam korpusui Ukrainos prezidentas V. Juščenko daugiau kaip dviem šimtams susirinkusių svečių sakytoje kalboje pažymėjo, kad yra patenkintas bendradarbiavimo su Lietuva plėtra. Prezidentas taip pat pabrėžė, jog Ukraina siekia prisidėti prie bendros europinės politikos dalyvaudama Kaspijos, Juodosios ir Baltijos jūrų energijos tranzito erdvės, kurios viena iš iniciatorių yra Lietuva, kūrime.

LR URM nuotr.

RUSIJOS URM PAREIŠKIMAS ŠIURKŠČIAI PAŽEIDŽIA DVIŠALĘ SUTARTĮ

Vilnius, sausio 29 d. (LRT). Rusijos užsienio reikalų ministerijos pareiškimas, kad 1991 metų sausio mėnesį nepriklausoma Lietuvos valstybė neegzistavo, šiurkščiai pažeidžia jos dvišalę sutartį su Lietuva, teigia tarptautinės teisės ekspertas Dainius Žalimas.

Pasak Vilniaus universiteto docento, Rusijos URM atstovo spaudai Andrejaus Nesterenkos teiginiuose yra „absoliučiai iškraipyta sutarties raidė, nekalbant jau apie dvasią“.

„Tai yra labai šiurkštus dvišalės Lietuvos ir Rusijos sutarties dėl tarpvalstybinių santykių pagrindų pažeidimas. Tai yra 1991 metų liepos 29 dienos sutartis, kur Lietuvos Respublika pripažinta suvereniu subjektu pagal 1990 metų kovo 11 dienos aktą. (...) Valstybės pripažinimas ten yra grindžiamas Kovo 11 dienos aktu. Jei pripažįsti Kovo 11 dienos aktą, tu niekaip negali sakyti, kad 1991 metais buvo kita, kažkokia sovietinė respublika“, - penktadienį sakė D.Žalimas.

Teisininko teigimu, Rusijos URM pareiškimas prieštarauja ir bendroms tarptautinės teisės normoms. „Aš jau nekalbu apie tai, kad apskritai tai prieštarauja visoms tarptautinės teisės normoms, kurios kalba apie neteisėtą okupaciją, agresiją, pareigą nepripažinti aneksijos“, - kalbėjo D.Žalimas.

Maskva savo pareiškimą

penktadienį paskelbė komentuodama Lietuvos Seimo rezoliuciją, kuria siūloma Vyriausybei oficialiai kreiptis į Rusiją dėl kompensacijos nuo sovietų agresijos žuvusiųjų ir nukentėjusiųjų šeimoms bei sužeistiesiems per 1991 metų sausio įvykius.

Rezoliucijos nuostatas Rusijos užsienio reikalų ministerijos atstovas Andrejus Nesterenka pavadino „ne tik absurdiškomis, bet ir neteisėtomis“. Šis dokumentas, pasak jo, rodo, kad didelė dalis Lietuvos parlamentarų vis dar gyvena „praeities fobijomis ir aiškiai nėra suinteresuota gerinti dvišalius santykius“. A.Nesterenka sakė, kad 1991 metais nepriklausoma Lietuvos Respublika neegzistavo, nes jos nepripažino nė viena užsienio valstybė.

Rusijos diplomatas atmetė Lietuvos argumentus, kad 1991 metais pasirašydama dvišalę tarptautinę sutartį su Lietuva Rusija pripažino, jog 1940 metais Sovietų Sąjunga įvykdė Lietuvos suverenitetą pažeidžiančią aneksiją. „Nuorodos į 1991 metų liepos 29 dienos sutartį tarp SSRS ir Lietuvos, kurioje šalys pripažino viena kitos suverenitetą, buvo susitarimas tarp dviejų sovietinių respublikų tuo metu, kai ji buvo pasirašyta, todėl negalėjo sukelti jokių pasekmių, kurias pripažįsta tarptautinė teisė“, - sakė A.Nesterenka.

Minimoje sutartyje sakoma, kad Rusijos Tarybų Federacinė Socialistinė

Respublika ir Lietuvos Respublika „pripažįsta viena kitą pilnateisiais tarptautinės teisės subjektais ir suverenėmis valstybėmis pagal jų valstybinį statusą, įtvirtintą pamatiniuose aktuose, priimtuose Rusijos Tarybų Federacinės Socialistinės Respublikos 1990 metų birželio 12 dieną ir Lietuvos Respublikos - 1990 metų kovo 11 dieną“.

Sutarties preambulėje taip pat yra kalbama apie „Lietuvos suverenitetą pažeidžiančią 1940 metų aneksiją“.

Politologas Gediminas Vitkus sakė, kad Rusijos požiūris į Lietuvos nepriklausomybės atkūrimą pradėjo keistis prezidentu tapus Vladimirui Putinui. Jis teigė, jog labai nustebtų, jei Rusija aukštu lygiu pagerbtų Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo dvidešimtmečio minėjimą kovo 11 dieną, į kurį prezidentė Dalia Grybauskaitė pranešė pakvietusi ir Rusijos prezidentą Dmitrijų Medvedevą. „Rusija nelaiko šios dienos reikšminga data (...). Rusijos požiūris pradėjo keistis maždaug 2000-aisiais metais, kai pasikeitė valdžia. Nemanau, kad Lietuva pati galėtų kažkaip pakeisti tokį požiūrį“, - sakė G.Vitkus.

Lietuvos Seimas sausio 19 dieną priėmė rezoliuciją, kuria siūlo Vyriausybei oficialiai kreiptis į Rusiją dėl kompensacijos nuo sovietų agresijos žuvusiųjų ir nukentėjusiųjų šeimoms bei sužeistiesiems per 1991 metų sausio įvykius. Valdančiosios Seimo Tėvynės

LIETUVA IR PASAULIS

Sausio 26 dieną Lietuvos nuolatinėje atstovybėje NATO Vatikano nuncijus Belgijai ir Liuksemburgui arkivyskupas Giacinto Berloco susitiko su Lietuvos, Italijos, Liuksemburgo, Portugalijos, Lenkijos, Kroatijos ir Belgijos ambasadoriais NATO. Pokalbyje dalyvavo ir profesorius Adam D. Rotfeld - vienas iš ekspertų grupės narių NATO strateginei koncepcijai rengti. Susitikime diskutuota apie Vatikano požiūrį į sąjungos vaidmenį XXI amžiuje, apie moralės vertybių svarbos išryškirimą naujoje NATO strateginėje koncepcijoje ir NATO kasdienėje operacinėje veikloje. Pašnekėsio dalyviai atkreipė dėmesį į vis didėjantį humanitarinės Aljanso veiklos vaidmenį, apie visapusišką požiūrį į saugumą, apie religijų dialogo vaidmenį, sprendžiant šiuolaikines krizes ir konfliktus. Susitikimo dalyviai sutarė dėl būtinybės šiuos aspektus atspindėti rengiamoje NATO strateginėje koncepcijoje.

„Norime, kad Šventasis Sostas, būdamas itin svarbus moralinis autoritetas daugybei žmonių, būtų geriau girdimas Aljanse. Turime atverti sąjungą pokalbiui su Vatikanu

ir kitomis didžiosiomis religijomis. Tikime, kad jų žodis bus plačiau išgirstas NATO. Tam ir sukvietėme šį bene pirmą NATO istorijoje susitikimą su Šventojo Sosto pasiuntiniu. Tikimės, kad šis pokalbis tęsis“, - taip susitikimo tikslą apibūdino Lietuvos nuolatinis atstovas NATO ambasadorius Linas Linkevičius.

Europos Parlamento frakcijų vadovai patvirtino visus anksčiau išklausytus kandidatus į eurokomisarus, tarp jų ir Lietuvos kandidatą – Algirdą Šemetą, pranešė *Lietuvos radijas*.

Galutinis balsavimas dėl visos Europos Komisijos numatytas vasario 9 dieną, kai bus išklaudyta nauja Bulgarijos kandidatė. Ankstesnioji atsistatydino po kaltinimų nekompetentingumu ir finansiniais nusižengimais. Ankstesnioji Bulgarijos siūlyta eurokomisarė kartu su Algirdu Šemeta bei Didžiosios Britanijos kandidate sulaukė ne tik Europos parlamentarų, bet ir finansų dienraščio *Financial times* kritikos. Dienraštis buvusį Lietuvos finansų ministrą A. Šemetą įvertino dviem balais iš penkių. Anot *Financial times*, europarlamentarus nuvylė Lietuvos kandidato nenoras diskutuoti kai kuriais jų iškeltais klausimais. Taip pat esą A. Šemetai nepavyko daugelio parlamento narių įtikinti savo kompetencija deleguojamoms pareigoms. Lietuvai Komisijoje numatytas mokesčių ir audito eurokomisaro postas. Tačiau politinių frakcijų vadovai, įskaitant anksčiau kritikos Šemetai pažėrusius socialistus, pritarė parlamento komitetų pateiktoms išvadoms, kuriose visi jau prisistatę eurokomisarai vertinami teigiamai. Dėl jų vasario pradžioje dar balsuos Europos parlamentas. Tačiau parlamentaram gali blokuoti visą komisiją, o ne atskirus kandidatus.

sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų frakcijos nario Ryto Kupčinsko pateikta rezoliucija rekomenduojama siūlyti Rusijos vyriausybei „pradėti spręsti šį humanitarinį kompensacijų klausimą, kad ligi 2011 metų sausio, 20-ųjų agresijos metinių, klausimas būtų užbaigtas“. Rezoliucija priimta 64 parlamentarams balsavus už ir vienam, socialdemokratui Stanislovui Giedraičiui, susilaikius.

Šia rezoliucija Seimas pripažįsta, kad 1991 metų sausio 11-13 dienomis SSRS ginkluotosios pajėgos įvykdė agresijos aktą prieš nepriklausomą Lietuvos valstybę ir jos žmones, dėl to nužudyta ir sunkiai

Lietuvos nuolatinis atstovas NATO ambasadorius Linas Linkevičius, profesorius Adam D. Rotfeld - vienas iš ekspertų grupės narių NATO strateginei koncepcijai rengti ir Vatikano nuncijus Belgijai ir Liuksemburgui arkivyskupas Giacinto Berloco.

LR URM

sužalota daug beginklių laisvės gynėjų, Lietuvos piliečių. **Taip pat pabrėžiama, kad Rusija pati save pripažįsta ir yra pasaulyje pripažinta valstybe - SSRS tesėja.**

1991 metų sausį Lietuvoje mėginta įvykdyti valstybės perversmą panaudojant Sovietų Sąjungos ginkluotąsias pajėgas, Vidaus reikalų ministerijos (VRM) vidaus kariuomenę ir Valstybės saugumo komitetą KGB, siekiant atkurti sovietų valdžią.

1991 metų sausio 13-ąją Sovietų sąjungos desantininkai užėmė Vilniaus televizijos bokštą, Radijo ir televizijos komiteto pastatą. Žuvo 14 žmonių, sužeista apie 1000.

Kauno valstybinis choras neseniai minėjo savo muzikinės veiklos 40 metų sukaktį. Be šio choro šiandien neišsivaizduojamas nė vienas su Lietuvos chorine muzika susijęs įvykis. Nuo pat pradžios šiam chorui vadovauja dirigentas **Petras Bingelis**. Choro gastrolių žemėlapis driekiasi į tolimas valstybes ir žemynus. Tačiau choras lieka ištikimas ir Lietuvos klausytojams – jo atliekami kūriniai praturtino ne vieno miesto ir miestelio jubiliejų, festivalį, o giesmės skambėjo ne vienoje šventovėje. Chorą sudaro profesionalūs muzikiniai išsilavinimą turį dainininkai, kurie į chorą priimami konkurso tvarka. Su jais dirba vokalo pedagogas, chormeisteriai; dainininkai yra reguliariai tikrinami, o tai leidžia užtikrinti aukštą choro profesionalumą. Tai Lietuvos chorinio dainavimo etalonas. Choras dažnai kviečiamas atlikti kūrinius su Lietuvos Filharmonijos orkestru ir dainuoti operose.

Solistė Violeta Urmana, kurią čia matome Paryžiaus operoje dainuojant Verdi Macbet operoje, sausio 29 d. baigė dainuoti Čikagoje Lyric operos G. Verdi „Toscos“ šeštąjį spektaklį. Iš čia ji išskrido į New Yorką, kur Metropolitan operoje dainuos G. Verdi „Attila“ operoje dešimt spektaklių. Prieš tai, spalio ir lapkričio mėnesį, dainavo 9 G. Verdi „Aidos“ spektakliuose. Šiomet Violeta Amerikoje iš viso dainuos pagrindines partijas 25 operų spektakliuose.

Maestro Riccardo Muti debiutas Metropolitan operoje įvyks šį mėnesį, kai jis diriguos G. Verdi operą „Attila“, kur pagrindinę partiją atliks Violeta Urmana. Pasaulyje šiuo metu jis tituluojamas Grandissimo Maestro. Jis taip pat perima vadovauti Čikagos Simfoniniam orkestrui. Maestro pasitraukė iš La Scalos Milane operos direktoriaus pareigų, kad galėtų diriguoti daugiau pasaulio simfoniniams orkestrams ir garsiųjų operų teatrų salėse. New Yorke „Attila“ operoje jis pasikvietė dainuoti, kaip jis sako „tuos menininkus, kurie yra man artimi“ – tai Violeta Urmana, Ildar Abdrazakova, baritonas Carlos Arvarez; popiežiaus Leono rolę atliks Sanuel Ramey. Jie visi yra dainavę La Scaloje, kai R. Muti ten dirigavo.

Maestro Ricardo Muti

Naujų metų vakarą Lietuvos operos ir baleto teatre buvo įteikti tradiciniai solistų apdovanojimai *Operos švyturiai*. Operos švyturių statulėlės ir piniginės premijos įteiktos 5 artistams. 2009-ųjų operos soliste pripažinta Ieva Prudnikovaitė už labai gerą debiutą Carmen vaidmenyje „Carmen“ operoje. Metų operos solistu už Žermono „Traviatoje“ ir Arnoldo „Lietuviuose“ vaidmenis tapo Vytautas Juozapaitis. Metų baleto soliste išrinkta Anastasija Čumakova už Silfidės, Auroros („Miegančioji gražuolė“), Džuljetos, Žizel ir Nikijos vaidmenis. Metų baleto solistu paskelbtas Romas Ceizaris už Zigfrido („Gulbių ežeras“), Dezirės („Miegančioji gražuolė“) ir Soloro („Bajadere“) vaidmenis. Pirmą kartą buvo išrinktas ir Metų operos solistas, atlikęs antraplanius vaidmenis „Meilės eleksyre“ ir „Carmen“ operose – Arūnas Malikėnas.

VĖL PER IŠEIVIJOS MALONĘ

Petras Palilionis

Vyriausioji mūsų išeivijos karta, mylinti Lietuvą iš tolo (pasak Bernardo Brazdžionio), tebestebina ir tebedžiugina. Ji kone pamečiui daro tai, ko mes, laukinio kapitalizmo nuskurdinti, supriešinti, išblaškyti nebevaliojame prie Nemuno ir Neries. Su pagarba ir dėkingumu rašau apie **Grožinės literatūros konkursą, kurį Lietuvos vardo tūkstantmečio jubiliejui pagerbti pernai buvo paskelbusi Amerikos lietuvių tautinė sąjunga**. Nereikia ypatingos nuojautos, kad per laiko, dramatiškų įvykių klotus nedilgteltų, jog naujasis konkursas kilniomis intencijomis siejasi net su Vytauto Didžiojo 1930 m. kampanijos pirmtakais. Tik tada panašaus reikalo ėmėsi silpnesnė pati mūsų valstybė. Bet ką čia tas pasigraudinimas...

2009 m. vasarą ir rudėnį penkių asmenų konkurso vertinimo komisijai (Danutei Bindokienei, Stasei Petersonienei, Vytautui Volertui, dr. Jonui Jasaičiui ir šių žodžių autoriui) teko ganyti svetimas juodas avis po baltas lankas. Pareigą keičiant profesiniam smalsumui, džiugesį nusivylimais, atidedant ir vėl imantis (kai ko – du kartus), gilinantis, lyginant ir atsargiai bandant vertinti, teko perskaityti apie 10 tūkstančių puslapių naujausios anoniminės mūsų prozos, žavėtis beribe autorių fantazija – nuo mitologijos, vaidilučių, nuo skaudžiausios tolimiausios ir tebekraujuojančios praeities iki turistinių dienoraščių, žiulverniškų fantazijų, laiko kapsulių etc. Dauguma konkursan pateiktų kūrinių parašyti talentingai, profesionaliai, su kantria atsakomybe istorijai, išipareigojimu skaitytojui ir sau. Deja, dalis atmuštų tarsi atbula ranka, ignoruojant žanrą, kalbą, tradiciją... Skaitydamas ne kartą jaučiausi tarsi pakliuvęs į siautulingą literatūrinių kaukių karnavalą, kur prastas aprėdas marškonis kaitaliojosi su kunigaikščių menių kailiais, atlasais, brokatais, kur nacionalinį vyžiakojį keitė

brutalus svetimšalių hiphopas, šimtametes nuolankumo, paklusnumo treles – gaudokai beždžioniaujančių kasdienybių karaokė.

2009 metų gruodžio 22 dieną Čikagoje, „Dirvos“ laikraščio redakcijos patalpose posėdžiavę Amerikos lietuvių tautininkų sąjungos

Petras Palilionis, poetas, eseistas, vertėjas. *Džojos Barysaitės nuotr.*

ponai, konkurso organizatoriai (nutarime be balsavimo teisės dalyvavę ALT sąjungos pirmininkas Petras Buchas, konkurso vedėjas, „Dirvos“ laikraščio redaktorius Vytautas Radžius ir kiti), surinkę vertintojų nuomones, atplėšė slapyvardžiais pasirašytus vokus. Visiems, tačiau ne vienbalsiai vertinant, pirmoji 5000 dolerių premija paskirta Vaclovui Petrukui (**Petrui Venclovui**) už romaną „Tamsėjančios giesmės“. Antroji, 3000 dolerių, atiteko Vienišajai (**Editai Barauskienei**) už „Amžintąjį keleivį Abraomą iš Kulvos“, trečiąją, 2000 dolerių premiją, pelnę Upė Svalia (**Violeta Židonytė**) už romaną „Liepų

medaus nebus“. Laureatai bus pagerbti Kovo 11-osios iškilmėse Čikagoje.

Beliktų pasveikinti laiminguosius, laukti premijuotų knygų... Deja, vienas kitas autorius, pažeisdamas sąlygas, pats atsiskleidė pirma laiko: rankraštį, slapyvardžiu pateiktą konkursui, nelaukdamas jo baigties, išleido knyga... (Žinoma, kodėl tuo pačiu šūviu nenusitaikyti ir į antrą

zuikį: o jeigu...)

Pabaigai – iš serijos „Jeigu kam sekasi, tai sekasi“. Jau, kaip sakoma, šaukštai buvo popiet, kai konkurso rengėjams bei vertinimo komisijai teko imtis dar vieno rankraščio. Pirmąją premiją laimėjo tik konkurso pabaigoje gautas kūrinys. Dar vasario mėnesį iš Lietuvos išsiųstas Vaclovo Petruko rankraštis, vėluodamas pusmetį, Čikagą pasiekė... per Argentiną. Nusiraminkite rašytojo gerbėjai ir būsimų panašių akcijų dalyviai: tai nebuvo konkurentų pinklės, o tik vėliau mandagiai atsiprašiusio Amerikos pašto riktas.

„Literatūra ir menas“, 2010 m. sausio 22 d.

VATIKANO MUZIEJAUS KOLEKCIJOJE – LIETUVĖS KŪRINYS

Ižymiojo Vatikano muziejaus kolekciją papildys Lietuvos moderniosios dailės atstovės menininkės Violetos Juškutės kūrinys „Angelo sparnas II“.

Šis kūrybinis darbas turėtų priminti 2009 m. vasarą vykusią po Viduržemio jūrą lietuvių buriuotojų piligriminę kelionę, dedikuotą Lietuvos vardo tūkstantmečio jubiliejui.

„Angelo sparnui skirta reprezentacinė matoma vieta Vatikano priėmimo patalpose, šalia Vakarų modernizmo klasikų darbų. Vėliau muziejaus taryba spės ar kūrinių perkelti į nuolatinę ekspoziciją“, – sakė projekto „Gold of Lithuania“ iniciatorius Donatas Juškus.

2009 metų vasarą jachta „Gold of Lithuania“ apiplaukė Viduržemio jūrą ir iškėlė savo

vėliavą 17 miestų uostuose.

Lietuvių menininkės kūrinys „Angelo sparnas II“ sukurtas iš popieriaus, pagaminto rankomis, kiekviena sparno plunksna atskirai pritvirtinta prie metalinio karkaso.

Pirmoji meno diptiko dalis 2007 metais dalyvavo Europos kylančių menininkų parodoje Amsterdame ir atrinkta į „Sotheby’s“ labdaros aukcioną, kuriame surinktos lėšos buvo skirtos vaikų edukacijai. **LRT**

POLITINIAI KOMENTARAI

R.BOGDANAS:

**APIE V.UŠACKĄ, ARBA POLITIKA –
KOMANDINIS ŽAIDIMAS**

Atkūrus Nepriklausomybę, iškart atsikratėme vieno svarbaus sovietinės valdžios ypatumo – SSRS gynybos ministras visada būdavo kariškis, o Lietuvos Krašto apsaugos departamentą sukurti buvo paskirtas gydytojas anesteziologas. Paskui sistemai vadovavo buvęs komjaunimo CK skyriaus vedėjas. Net nuolat apie „specialistus“ mėgęs pašnekėti Algirdas Brazauskas nereikialavo tą postą skirti karininkui.

Dabartinė ministrė irgi buvusi gydytoja. Tiesa, tai buvo labai seniai, tačiau ji niekada jokiose karo akademijose nesimokė ir yra profesionali politikė iš civilių. Turbūt pirmą kartą su ginklų pasauliu ji susidūrė tada, kai sovietų kariškiai iš kalašnikovų suvarpė jos „Žigulius“. Ir ką? Niekas nesiskundžia profesionalumo stoka, ir Lietuva vykdo savo tarptautinius įsipareigojimus šioje srityje.

Su sveikatos apsauga buvo kiek kitaip. Į ministrus nuolat patekdavo žmonės baltais chalatais, ir rimtų reformų buvo imtasi tik dabar, kai ministerijai pradėjo vadovauti iš inžinierių, o ne iš gydytojų kilęs politikas. Mes vėčiau susitaikysime su savo liga, nei imsimės patys save operuoti. Labai žmogiška tikėti, kad išgyvenę iki šiol, ir toliau išgyvensime. Kol galiausiai griežtas chirurgas parodys į operacinį stalą: arba – arba...

Užsienio reikalų ministerija – viena stabiliausių. Dabartinė Vyriausybė – jau 15-ta, o užsienio reikalų ministrus kol kas turėjome tik penkis. Trys paskutiniai – karjeros diplomatai. Kitaip tariant, savo lizdo paukščiai vadovauja nuo 2000 m. spalio pabaigos. Šią tradiciją pradėjo Naujoji sąjunga, vėliau pratęsė asmenybių komanda save skelbusi Kazimiro Prunskienės partija, kuri tarp saviškių nerado asmenybės, sugebėsiančios vadovauti užsienio reikalų ministerijai.

Po paskutinių rinkimų teisę deleguoti savo atstovą į ministrus gavo viena didžiausių partijų Tėvynės sąjunga-Lietuvos krikščionys demokratai. Tačiau iš saviškių ji nesugebėjo išrinkti kandidato šiam svarbiam valstybės postui užimti ir politinės pergalės dėka iškovotą poziciją perleido ministerijos tarnautojui.

Kas per daug nestebino pirmųjų dviejų partijų atveju, šiuo kartu tapo rimtu signalu apie partijos pajėgumą. Vakarietiškoje demokratijoje

partijų tikslas yra gauti kuo didesnę rinkėjų pritarimą savo programai ir ją įgyvendinti per parlamento palaikomą ministrų kabinetą. Todėl ministrų postai yra politiniai. Tai ne valstybės tarnyba, kaip kad diplomato darbas. Tai yra partinio veikėjo siekiamybė, per kurią jis tiesiogiai gali realizuoti savo kaip politikos potencialą, įgyvendindamas partijos programą.

Jeigu nieko nenorima keisti, geriausia yra pavesti vadovavimą tam, kas yra tos sistemos dalis. Praleidęs daug metų URM, esi susijęs sudėtingu simpatijų ir antipatijų voratinkliu su daugeliu darbuotojų, santykiai yra nusistovėję, esi perpratęs vidaus tradicijas ir laikaisi jų. Be to, esi nekart matęs, kaip vakarykštis tavo viršininkas tampa kito kolegų pavaldiniu ir supranti, jog vieną dieną gali nutikti, kad teks stotis ant kilimėlio prieš tą, kurį savo laiku ministriaudamas griežčiau paspaudei. Todėl didžiausia tikimybė, kad parinktas iš URM darbuotojų ministras jokiomis pertvarkomis neužsiims.

Prisiminkime, kad apie URM jau keletas metų kalbama kaip apie dalyvaujančią šešėlinio valdymo konglomerate drauge su VSD, kurį prezidentė yra įvardijusi kaip valstybę valstybėje. Jei galvota padėti keisti, Vygaudo Ušacko kvietimas į ministrus nebuvo perspektyvus. Pokyčiai yra vidaus politikos reikalas, kurį gali išspręsti tik politikas, turintis tvirtą užnugarį savo partijoje, o dar geriau – koalicijoje. Gal Lietuvos politikai itin ambicingi, todėl mieliau atiduoda iškovotą postą svetimam, nei paskiria bendrapartietį, - kad nekamuotų pavydas dėl jo sėkmės? O gal jie taip užsižaidė savo smėlio dėžėje, kad ten jų nepasiekia jokie švieži vėjai, ir tiesiog nebėra tinkamai naujų gusių ministro kėdei?

Kada užsienio reikalų ministrui keliama tik užduotis vykdyti Vyriausybės programoje numatytą užsienio politiką, ją tikrai gali įgyvendinti toks patyręs diplomatas, kaip V. Ušackas. Kaip tai turi būti daroma? Atsakymą duoda Konstitucijos 84 str. 1 dalis: „Respublikos Prezidentas sprendžia pagrindinius užsienio politikos klausimus ir kartu su Vyriausybe vykdo užsienio politiką“.

Vyriausybėje šią sritį kuruoja užsienio reikalų ministras, o žodis „užsienio politika“ Konstitucijoje vartojamas vie-

Darbą Lietuvos užsienio reikalų ministro poste baigęs Vygaudas Ušackas atsisveikino su ministerijos darbuotojais.

ELTA

naskaita. Drauge šiame straipsnyje nurodoma, kas yra sprendėjas, o kas vykdytojas. Su teise spręsti ateina ir atsakomybė už sprendimų užsienio politikoje priėmimą ir vykdymą. Tai yra prezidentės atsakomybė prieš ją išrinkusius piliečius. Kiekvieno URM veiksmo Prezidentūra nekontroliuoja ir net nepajėgi sukontroliuoti, labai daug ką ministras sprendžia savo kompetencijos rėmuose. Tačiau net ir mažais žingsneliais galima nuklysti nuo nubrėžto tako. Jei kontrolės nėra, kas lieka?

Lieka pasitikėjimas. Toks santykis tarp žmonių, kurio nei pasversi, nei pamatuosi, nei aprašysi. Jį gali sugriauti vienas ar keli akivaizdūs poelgiai, gali lyg šalčio kristaliukų prisikaupiti daugybė smulkių detalių, ir pasitikėjimas sutrupa, o kitą sykį ankstesnio bendravimo patirtis pasako, kad su tuo žmogumi į kalnus geriau nekopti, nors jo raumenys gerai ištreniruoti.

Todėl visiškai pakanka prezidentės pareikšto nepasitikėjimo, kad gerbiantis ją užsienio reikalų ministras atsisitasydintų, o jei nuobodžiaujantiems smalsuoliams taip norisi pasimėgauti detalėmis, vėčiau tegul įsijungia bet kurį TV šou – ten ras krūvas apatinių pilnam pasitenkinimui. Labai valstybiškai ir santūriai situaciją nusakė Seimo Užsienio reikalų komiteto pirmininkas Audronis Ažubalis Lietuvos radijo laidoje: „**Detalių aiškinimas nepadėtų nei Lietuvai, nei jos diplomatinei tarnybai**“. Dažnai būna ir taip, kad viešas motyvų išdėstymas gali visiškai sužlugdyti gabų, tačiau toms pareigoms netinkantį žmogų. Apie tai, atrodo, nepagalvojo nei vienas tariamų demokratinio viešumo šauklių. Prezidentės nepasitikėjimas nėra vilko bilietas, nes jai netinkantis V. Ušackas gali būti net labai priimtinas būsimajam užsienio reikalų ministrui.

Tik pats V. Ušackas desperatiškai sušuko, kad jam ir jo šeimai, ir jo kolegoms užsienyje svarbu žinoti, kodėl konkrečiai jis netinka. Lyg būtų ne ministras, o iš klasės išvarytas mokinukas. Arba jis tikrai žino, kad tai nebus viešinama, arba A. Ažubalis kažkodėl žino, o

jis pats – ne. Ir mes turime juo, pamestu ant ledo, patikėti. Mes turime patikėti ir jo žodžiais, kad jis „gerbia prezidentės nuomonę“. Gerbia, tačiau ne veiksmiais, nes kažkodėl neatsistatydina iš karto, o laukia koalicijos verdikto. Iki tol viešai skelbęs, kad „dirba ranka rankon su prezidentė“, paskui prisipažįsta su ja paskutinį kartą kalbėjėjęs rugsėjo mėnesį. Keturi mėnesius ranka rankon be žodžių? Diplomatinė kalba nereikia melagingos kalbos.

V. Ušackas per tiek metų gerai įvaldęs kalbėjimo užsienio politikos tema klisės ir meistriškai dėlioja jas kokiais tik reikia ornamentais, primindamas modernizuotą komjaunimo aktyvistą. Visi jį apibūdina kaip gabų ir patyrusį diplomata, todėl keista, kad koją jam pakišo liežuvis. **Žinodamas, kad yra tik viena valstybės užsienio politika**, jis kelis kartus labai nediplomatiškai leido sau viešai dėstyti skirtingą nei prezidentės nuomonę. Užsienio politika yra apskritai sunkiai koordinuojama sritis, ir nelengva sustyguoti visas institucijas dirbti vieningai, tačiau kada disonansu ima skambėti aukščiausių šalies pareigūnų balsai, vienas, - savaime aišku, kuris, - privalo pasitraukti. Tai yra abėcėlė, kurios V. Ušackas negali nežinoti. O elgėsi visai neprofesionaliai, lyg būtų pirmą dieną užsienio politikoje. Arba lyg sąmoningai siūlytų pretekstus būti atleidžiamas. Diplomato ypatybė – mokėjimas prisiderinti ir drauge rasti priimtina sprendimą, o ne oponuoti. Ne šokti ant ragu, o apeiti ir įtikinti. Dar viena nediplomatiško elgesio priežastis gali būti kiek suanglintu akcentu prasiveržiantis susireikšminimas: „aš, būtent aš“.

Iš kitos pusės, per daug paprasta atrodo aiškinti viešą nepasitikėjimą ministru ar ambasadoriaus Mečio Laurinkaus atšaukimą „per 24 valandas“ vien tik impulsyviu prezidentės charakteriu. Panašiau į labai aiškiai siunčiamą signalą buvusios galios telkiniui, kad jis bus naikinamas galutinai ir be ceremonijų.

Tikra bėda, kai patyręs diplomatas ištraukiamas iš jam

įprastos aplinkos ir patenka į politiką. Gabus vienoje srityje nebūtinai skins laurus kitoje. Vieną tokį jau turėjome. Jis uoliai dirbo, o dirbdamas turbūt vis mąstė: jam darbas, o politikams laurai, todėl vos paviliotas puolė ten, kur dalinami laurai ir auksiniai svogūnai. Puolė ir prasmego Seime. Liko tik iš praeities vis tyliau mus pasiekiantis aidas: „Už Petrą, už Petrą, balsuokit už Petrą!“

Negrakščiai išeinantis užsienio reikalų ministras, matyt, save mato Petro Auštrevičiaus kryptimi, tik, aišku, ne prasmegusį. Gal todėl jo neseniai deklaruotas prierašumas konservatorių idėjoms dabar išsiplėtė iki viešo „liberaliai konservatyvių“ vertybių išpažinimo. Kitaip tariant, „prekę patraukli platesniam pirkėjų segmentui“.

Ar nebūtų geriau, jei diplomatai dirbtų savo darbą, ir politikai jų neviliotų į politinius postus, kur dirbti yra jų pačių pareiga prieš rinkėjus? Mat situacijai keičiantis, partijų komandos persirikiuoja pagal tos dienos interesus, o naujomis aplinkybėmis nebereikalingas vienišas „specialistas“ lieka be užuovėjos, ir niekas dėl jo ašarų nelies. V. Ušackas tapo ministru prie prezidento V. Adamkaus, kurį po pusmečio pakeitė D. Grybauskaitė, kartu su visu kabinetu „paveldėdama“ ir užsienio reikalų ministrą. **Keli mėnesiai po inauguracijos bizantiškas ministro kreipimasis į prezidentę kaip į motiną visų Lietuvos ambasadorių akivaizdoje vienų galėjo būti suprastas kaip šleikštus bandymas įsiteikti, o kitų – kaip labai rafinuota ironija**. Iki tol formalių priežasčių keisti ministrą nebuvo, bet nuo tos dienos, drįstu manyti, laikas galutinai ėmė tikseti jo nenaudai.

Turėjome du pirmuosius užsienio reikalų ministrus: pirmąjį - iš dešinės, kitą – iš kairės, ir laikas būtų grįžti prie šitos nutrūkusios tradicijos, kada politikai vadovauja ministerijai, o ne ministerija pati sau vadovauja. V. Ušackas lieka atminimui kaip pereinamojo laikotarpio figūra, žyminti grįžimą prie vakarietiško valstybės valdymo modelio.

RENGINIŲ KALENDORIUS

VASARIO 21 d., sekmadienį, Nepriklausomybės šventės minėjimas – 9:45 v.r. vėliavų pakėlimas Šv. Kazimiero šventovės aikštėje. 1 v.p.p. - Šv. Kazimiero parapijos viršutinėje salėje *minėjimą rengia JAV LB Clevelando skyriaus valdyba.*

KOVO 6 d., šeštadienį, Clevelando lietuvių sporto klubo „Žaibas“ – 60 metų jubiliejaus minėjimas-balius ir „Žaibo“ metinis lėšų sukėlimo parengimas vyks Recher Hall (Slovenian Society Home), 20713 Recher Ave., Euclid, OH. *Informuoja Vidas Tatarūnas tel. 440-209-0440, e-paštas: tatarunas@att.net*

BALANDŽIO 30 – GEGUŽĖS 1 ir 2 dienomis –60-sios ŠALFAS s-gos sporto žaidynės Clevelande, OH. Rengia – Clevelando LSK „Žaibas“. *Informuoja Vidas Tatarūnas tel. 440-209-0440, e-paštas: tatarunas@att.net*

PASTABOS IR NUOMONĖS

IŠANKSTINIS NUSISTATYMAS

Dabartinė Lietuvos Respublikos Prezidentė Dalia Grybauskaitė, rinkiminės kampanijos metu, neturėjo nei rimtų varžovų nei gilesnių tyrimų atskleidžiančių jos praeitį ir lengvai laimėjo vadovaujančią poziciją parlamentinėje valdžioje. Tokią pergalei galima priskirti balsuojančios visuomenės nesidomėjimui, anksčiau šią vietą užėmusių asmenų politikai ir išpurtusiam ir neveiksmingam seimui priešingam tai seimo mažumai nuolat siekiančiai pagerinti šalies ir jos gyventojų padėtį. Prie to prisidėjo ir nesiteiraujanti, netyrinėjanti, nedokumentuojanti, visko neskelbianti žiniasklaida, tuo nesuteikianti galimybių balsuotojams susidaryti patikimomis žiniomis pagrįstą nuomonę. Be abejo, kampanijos metų, Dalia Grybauskaitė buvo “nuoširdi” savo pažaduose sužavėjusiuose nepakankamai informuotą publiką.

Kiekvienos demokratiškos šalies galva, vadovaudamasi konstitucijos teikiamomis galiomis, gali pasirinkt, skirt ir atleist tuos asmenis kurie, jos nuomone, yra naudingi ar žalingi jai pačiai ar visai šaliai. Suprantama, kad kai kurie asmenys gali tapti “politiniu dygliu”, tikru ar įsivaizduojamu, kuris reikalauja pašalinimo, kad patenkintu jo ar jos asmeniškų norus, paliekant krašto

ir jo gyventojų gerovę nuošaly.

Per paskutinius keletą mėnesių pasklido Prezidentės Dalios Grybauskaitės “išankstinis nusistatymas” teigiantis, kad Lietuva privalo išplėsti ir pagerinti santykius su Rusija, sušvelnėti Belarus atžvilgiu, ir t.t. Apsimetant kad jis peržengė savo galią, Ambasadorius Mečys Laurinkus buvo atšauktas iš savo posto Gruzijoje. Užsienio reikalu ministro Vygaudo Ušacko atsistatydinimas, pagarbiai nusileidžiant Prez. Dalios Grybauskaitės pasiaiškinimui, kad ji nebepasitiki jo sugebėjimais, yra priešingas tikrovei. O gal Vygaudas Ušackas, aštuoniais metais jaunesnis už Prezidentę ir turįs išpūdingą politinę praeitį ir patyrimą, yra ta grėsmė kuri gali sujaukti ateities politinius planus? Taip pat galimas dalykas, kad Prezidentės Dalios Grybauskaitės sušvelnėjęs dėmesys anksčiau minėtiems kraštams yra tik įžanga į Lietuvos atsiribojimą nuo JAV politikos ir įtakos. Negalima atmesti ir to, kad Prezidentės Dalios Grybauskaitės politinė orientacija subrendo daug anksčiau ir dabar ji tik plėtoja šį “išankstinį nusistatymą”. Nepamirštinas ir painus ir paslaptingas “Trojos arklio” scenarijus. Kas slypi jo viduje? Draugas ar priešas?

Algirdas V. Matulionis

NE TIE MINISTRAI ATLEIDŽIAM

Kęstutis Šalavėjus

Nuo pat Prezidentės inauguravimo premjero A. Kubiliaus vyriausybėje tvyrojo ramuma. Nors naujoji Prezidentė buvo užsimojusi iš peties pakeisti valdžią Lietuvoje, tačiau permainų buvo nedaug. Prezidentė tenusprendė pakeisti R. Dagį naujuoju Socialinės apsaugos ir darbo ministru D. Jankausku. Dagys užėmė Jankausko vadovauto socialinių reikalų komiteto pirmininko vietą. Kubiliaus vyriausybės nesugriovė nei gruodžio mėnesį prasidėjusios demonstracijos prieš socialinių garantijų mažinimą, nei pakeitimai sveikatos sistemoje. Tik pastaruoju metu išryškėjo konfliktas tarp Prezidentės ir Užsienio reikalų ministro V. Ušacko, kuris, dar visai neseniai buvo ambasadorius Jungtinėje Karalystėje, o prieš kelis metus ambasadoriavo JAV, aktyviai buvo įsijungęs į lietuvišką gyvenimą Amerikoje.

Kilus nesutarimams ar Lietuvoje buvo slaptieji CŽV kalėjimai, Prezidentė suskubo pranešti, kad turi “netiesioginių įrodymų” jog Lietuvoje tokie kalėjimai buvo, tuo tarpu ministras V. Ušackas savo kalboje spėjo tai paneigti. Tai galbūt ir sukėlė erzelių Prezidentūroje, šalies Prezidentė pagrasino ministrui, kad jis neturėtų savarankiškai vykdyti užsienio reikalų politikos, o įsiklausyti ką Prezidentė kalba. Prezidentė, susitikusi su premjeru A. Kubiliumi pareiškė nematanti toliau galimybių V. Ušackui eiti savo pareigas ir pasiūlė jį pakeisti kitu (greičiausiai tuo, kuris turi geresnę klausą ir gali įsiklausyti šalies vadovę). Ministrui V. Ušackui teliko sausio 21 d. parašyti pareiškimą dėl atsistatydinimo.

Suprantama, atstovaujant šalį, politikams reikia bent sunderinti savo pozicijas. Tačiau šalies politika tampa kažkokių asmeninių ambicijų arena. **Visuomenė stojo Prezidentės pusėn.** Prieš pat ministro atstatydinimą viešosios apklausos parodė, kad kaip ir anksčiau Prezidentė turi absoliutų palaikymą, tuo tarpu į labiausiai nepageidaujamų ministrų tarpą buvo pastatyti (jau galima rašyti buvęs) užsienio reikalų ministras V. Ušackas ir dar esantis kultūros ministras R. Vilkaitis.

Galvoju, kad su V. Ušacko atstatydinimu keičiasi ir pati Lietuvos užsienio politika. Drąsiai provakarietišką (gal netgi labiau proamerikietišką) V. Ušacko užsienio politikos kryptį keičia gerų santykių su kaimynais, o ypač su Rytai politikos. Tokia mada atkeliauja ir iš Briuselio – dauguma V. Europos didžiųjų šalių (dėl gamtinių išteklių tiekimo

ir pan.) yra linę suartėti su Rusija, sudaromos sutartys tiesti dujotiekius, stengiamasi neužrūstinti didžiulio kaimyno. Taip ir Lietuvoje, iki šiol buvo vis dar būdavo bandoma kelti didesnių reikalavimų, gi dabar, Rusijai stabdant pieno ir mėsos eksportą iš Lietuvos, dirbtinai sudarant vilkikų kamščius prie pasienio, uždarius Ignalinos atominę elektrinę, tenka tai pačiai Rusijai nuolaidžiauti ir derėtis. Prezidentė praėjusių metų pabaigoje žengė dar vieną rimtą žingsnį, pasikviesdama į Lietuvą Baltarusijos prezidentą A. Lukašenką. Žinant, kad Baltarusijos vadovybei yra apribotos galimybės keliauti po Europos Sąjungą dėl vykdomų žmogaus teisių pažeidimų, reikėjo smarkiai padirbėti prieš tokį vizitą.

Keista, kad kultūros ministro Vilkaičio populiarumas smarkiai sumenko. Didžiosios, pernai vykusios kultūrinės programos (kaip Tūkstantmetis ar Vilnius-Europos kultūros sostinė) jau baigėsi, kaip ir nutilo iškilę skandalai milijoniniais švaistymais teatrų remontams. Tiesiogiai kultūros ministro negali kaltinti, nebent už nepakankamą kultūros finansavimą pvz., bibliotekoms ar muziejams (išskyrus Valdovų rūmus). Gėda, kai bibliotekoms nėra skiriama pinigai naujoms knygoms įsigyti. Tačiau šiuo sunkmečiu Lietuvos žmonėms atrodo nebe kultūra ar užsienio reikalai turėtų rūpėti, juk ne šios ministerijos karmo socialinės garantijas ar apmokestina sveikatos sistemą.

Daug anksčiau nei užsienio reikalų ministras iš postų turėjo lėkti, manyčiau, pvz., sveikatos apsaugos ministras. Jo vykdoma reforma privers žmones, ir taip mokančius už sveikatos draudimą į biudžetą, dar papildomai mokėti (ar primokėti) už daugelį paslaugų, kai tuo tarpu ligoninių direktoriai nesivaržo išsimokėti už Seimo narius ar net pačią Prezidentę didesnius atlyginimus. Tuo tarpu mažuose miesteliuose ar kaimo vietovėse ligoninės ar poliklinikos dėl taupymo visai uždarnos, atseit neefektyvu turėti tokį sveikatos įstaigų tinklą. Tačiau apie žmones nepagalvojama. Juk kaimo vietovėse, ypač pensininkai neturi automobilio, o ir autobusai ne kiekviename kaime kasdien pasirodo. Pirmosios pagalbos vietoje niekas nesuteiks. Ką daryti susirgus? Ypač, kai parduotuvėse vis dažniau pasitaiko atvejų, kai pardavinėjama pesticidais ar nitratais užteršti produktai. Juk neneši tikrinti kiekvieno nusipirkto produkto

DIRVAI AUKOJO

D.Januta, Oakland, CA.....50
O.Adomavičius,
Centerville, MA.....45
G.Janušonis, Rocherter, NY...45
Z.Obelenis, Novelty, OH45
J.Raibys, Ventura, CA45
J.Ardys, Fairview, PA.....30
M.Matusz, Delran, NJ30
R.Gedeit, Huntley, IL.....25
R.Strimaitis, Los Altos, CA...25
P.Švarcas, Oceanside, CA22
A.Udrys, Jackson, MI22
S.Petravičius,
Rancho Palos Verde, CA20
A.Rukšėnas,
Willoughby Hills, OH20
E.Sluder, Centennial, CO20
E.Brazauskas, Wickliffe, OH. 15
S.Ignatavičius, Cleveland OH 15
M.Bartkus, Pepperell, MA10
F.Jaras, Chesterton, IN10
I.Juodišius, Cleveland, OH10
D.Uzas, Maspeth, NY10
E.Jakulis, Willoughby, OH.....5

Visiems aukotojams nuoširdžiai dėkojame

kokybės. Žemės ūkio ministras menkai gelbėja kaip paskatinti žemės ūkio produkcijos eksportą, nes Rusija ir toliau atsako lietuviškų pieno produktų su antibiotikais (kas Rusijoje draudžiama) ar nekokybiškos mėsos.

Panašiai ir švietimo reforma, kuri privertė daugumą studentų mokėti už studijas aukštosiose mokyklose. Kaimo vietovėse ar mažuose miesteliuose uždarinėjamos mokyklos, mat klasėse nesusidaro pakankamas skaičius mokinių. Mokiniai vežiojami į miestus, o mokytojai atleidžiami, tai tik didinamas nedarbas, nes mažiau gyvenamose vietovėse kaimo mokyklėlė buvo garantuoto darbo šaltinis. Tai kaimo šviesuliai priversti ieškotis darbo miestuose, tad nenuostabu, kad kaimo vietovėse jaunimui nėra kas veikti. Po mokslų miestuose tiesiog nėra kur įsidarbinti, apart žemės ūkio.

Kažkodėl dabartinis socialinių reikalų ir darbo ministras mažai užkliūva visuomenei. Nors prieš Naujus metus buvo protestuojama prieš socialinių garantijų karpymą (pensininkams, bedarbiams, vaikus auginančioms mamoms), ministras D.Jankauskas kol kas nėra keičiamas. Tai pat mažai priekaištų sulaukia ir energetikos ministras, nors Ignalinos atominė elektrinė uždaryta, elektra pabrango ketvirtadaliu, alternatyvių energijos jėgainių nestatoma.

Problemų yra visose srityse, tačiau atrodo, kad norima tik pasimaivyti prieš kaimynus, o ne spręsti reikalus šalies viduje.

Patria Imports
We Sell Koldunai
Gourmet Deli Meats & Breads
Imported Condiments & Foods
Wines, Beer & Waters
Candies, Gifts and More!
794 East 185th St. • 216-531-6720

SPORTAS

VYRŲ SENJORŲ KREPŠINIO PIRMENYBĖS

2010 m. ŠALFASS vyrų senjorų krepšinio pirmenybės įvyks 2010 m. kovo 27-28 dienomis, New Yorke, NY. Vykdo – New Yorko Lietuvių atletų klubas, pirmininkas – Stanislovas Kavaliauskas. Senjorų klasei – priklauso 35 metų ir vyresni vyrai, pagal 2010 m. gruodžio 31 d. Kitaip tariant, gimę 1975 metais ir vyresni. Preliminarę komandų re-

gistraciją prašome atlikti iki vasario 8 d. informuojant turnyro vadovą Stanislovą Kavaliauską, 16 East 9-th Road, Broad Channel, NY 11693, Tel: 917-572-2045. E-mail: herbysta@yahoo.com. Galutinę komandų ir žaidėjų registracija, su mokesčiais, privalo būti atlikta iki kovo 1 d. imtinai, pas Stanislovą Kavaliauską. Starto mokestis: 300.00 US

dol. už komandą. Čekį rašyti: Lithuanian Athletic Club. Dalyvauti kviečiami: ŠALFASS sporto klubai ir kiti lietuvių sporto vienetai, atlikę 2010 m. registraciją ŠALFAS s-je. Tolimesnes informacijas apie turnyro ruošą ir eigą pranešinės rengėjai. 2009 metų laimėtojai – Clevelando LSK „Žaibas“. ŠALFASS CENTRO VALDYBA

PAŠALINTA IŠ KOMANDOS DĖL PER MAŽO SVORIO

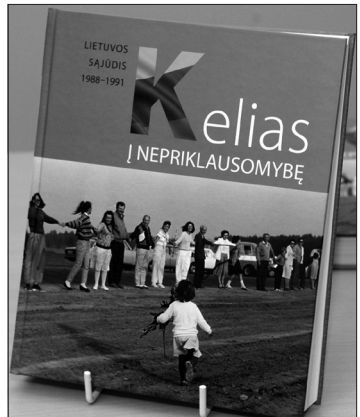
Vilnius, sausio 28 d. (LRT). Vilniaus TEO krepšininkes sudrebino retas įvykis: ekipos kapitonė Aurimė Rinkevičiūtė priversta palikti ekipą dėl pernelyg mažo svorio. Klubo vadovai vieną ekipos lyderių neribotam laikui išsiuntė į gimtąjį Kauną. Rinkevičiūtė į komandą sugrįš tik tuo atveju, jeigu priaugs svorio. „Situacija yra tokia, jog Aurimė yra išsiųsta į Kauną. Ji privalo susitvarkyti savo asmeninius dalykus, kurie yra susiję su krepšininkės sveikata“, – tinklalapiui „BasketNews.lt“ atskleidė komandos direk-

torius Arvydas Tamašauskas. TEO vadovai krepšininkės problemas jau bandė išspręsti anksčiau, tačiau geranoriškos jų pastangos nebuvo sėkmingos: „Paprastiau tariant jai reikia priaugti pakankamai svorio, jog galėtų normaliai fiziškai dirbti ir rungtyniauti. Dabar ji negali nei treniruotis nei rungtyniauti“. Lietuvos moterų krepšinio lygos (LMKL) tinklalapyje skelbiama, jog 179 cm ūgio krepšininkės svoris siekia 63 kilogramus. „BasketNews.lt“ žiniomis Rinkevičiūtė nuo praėjusio sezono prarado apie 15 kilogramų svorio ir dabar sve-

ria mažiau nei 50 kilogramų. „Šias problemas mes pastebėjome jau prieš sezoną. Buvome ją perspėję jau anksčiau. Tikiuosi, jog Aurimė suprato, kad kito kelio sugrįžti į komandą nėra. Labai laukiame jos sugrįžtančios“, – pažymėjo Tamašauskas. Rinkevičiūtė jau praleido sausio 24 dieną vykusias rungtynes su Cėsio „Cesis“ krepšininkėmis. Be kapitonės likusios vilnietės šį susitikimą pralaimėjo 81:84. Šį sezoną 20-metė gynėja Lietuvos čempionate per susitikimą vidutiniškai pelnydavo po 14,8 taško, atkovodavo po 2,4 kamuolio bei atlikdavo po 3,7 rezultatyvaus perdavimo.

LIETUVOS SĄJŪDŽIO KNYGA - NEPRIKLAUSOMYBĖS ATKŪRIMO SUKAKČIAI

Vilnius, sausio 27 d. (ELTA). Signatarų namuose Vilniuje buvo pristatoma Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo 20-mečiui dedikuota knyga „Kelias į Nepriklausomybę: Lietuvos Sąjūdis 1988-1991“. Knygos sudarytojai - Lietuvos Persitvarkymo Sąjūdžio iniciatyvinės grupės narys, Sąjūdžio Seimo tarybos narys profesorius Bronius Genzelis ir Seimo Parlamentarizmo istorijos ir atminimo įamžinimo skyriaus vedėja Angonita Rupšytė. Buvęs Sąjūdžio Tarybos pirmininkas Vytautas Landsbergis knygos įvadiname žodyje „Sąjūdžio tiesa: Lietuvos teisė būti“ rašo: „Sąjūdin ir susitelkę daug grupių su savomis iniciatyvomis, pasipriešinimo ir gelbėjimo programomis. Generalinė programa - kitoks, nesovietinis žmonių požiūris į gyvenimą - nebuvo atkakliai skelbiama, lyg ir savaime aiški, jau vykdoma. Vis dėlto ji pasirodė sunkiausia, nė ligi šiol neįvykdyta. Bet vienas principas, tikslas ir būdas švietė aiškiai kaip ryto saulė - tai laisvė. Laisvė būti savimi - ir žmogui, ir tautai. Laisvė rinktis kelius ir pačiam, ir pačiai Lietuvai kurti savo būvį. Toks buvo sykiu ir

tikslas, ir būdas“. Knygos „Kelias į Nepriklausomybę: Lietuvos Sąjūdis 1988-1991“ autoriai pirmą kartą surinko ir sudarė abėcėlinį aktyvių Sąjūdžio dalyvių ir talkininkų sąvadą, pateikė Sąjūdžio organizacinę struktūrą miestuose bei rajonuose. Pirmojoje leidinio dalyje publikuojami straipsniai, analizuojantys laikotarpį nuo pirmosios Sąjūdžio iniciatyvinės grupės įsikūrimo iki tarptautinio nepriklausomos Lietuvos pripažinimo, taip pat detali politinių įvykių 1988-1991 m. chronologija. Antrojoje, dokumentinėje, knygos dalyje pateikiama Sąjūdžio organizacinė struktūra miestuose ir rajonuose, abėcėlinis aktyvių Sąjūdžio dalyvių ir talkininkų sąvadas, rinktiniai Sąjūdžio dokumentai ir bibliografija.

Jeigu planuojate pirkti arba parduoti namą, prieš priimdami galutinį sprendimą apsilankykite šiose interneto svetainėse, arba paskambinkit

LINUI MULIOLIUI - 216-387-3204

linas@fixlerrealty.com

www.ClevelandHousingMarket.com
www.LyndhurstOhioHomes.com
www.Euclid-Homes.com
www.Richmond-Heights-Homes.com
www.MayfieldHomes.net
www.Pepper-Pike-Homes.com
www.SouthEuclidHomes.com
www.Beachwood-Ohio-Homes.com
www.FixlerRealty.com

Fixler Realty Group, Inc.
Linas Muliolis - Mob. Tel. - 216-387-3204

JAKUBS AND SON
Laidojimo Įstaiga

William J. Jakubs Sr.
William J. Jakubs Jr.
Kenneth Schmidt
Barbara Jakubs Schmidt

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai

936 East 185th Street Cleveland, Ohio 44119
36000 Lakeshore Blvd. Eastlake, Ohio 44095
Telefonas: (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama, teikianti jaukią atmosferą rūdėsio valandoje. Didelė aikštė automobiliams pastatyti.

P.S. TIRE Inc.
Complete Front End Service

216 481-5397

New and used Tires, Brakes, Shocks, Struts
Mufflers, Lube oil and Filter
Buy any 4 tires and receive a. P.S. Tire hat!

OPEN
Mon. – Fri.: 8 am to 6 pm
866 E. 200th St.
Sat.: 8 am to 4 pm
Cleveland, OH 44119

TAUPA
LITHUANIAN CREDIT UNION

SAVI PAS SAVUS
KVIEČIAME VISUS Į TAUPĄ

Telefonas (216) 481-6677; El. paštas TAUPA@AOL.COM
767 EAST 185th Street CLEVELAND, OHIO 44119

DARBO VALANDOS :
Antradienį, trečiadienį ir ketvirtadienį 9:00 v.r. - 4:00 p.p.
Penktadienį 9:00 v.r. - 6:00 p.p.
Šeštadienį 9:00 v.r. - 12:00 p.p.
Sekmadienį 11:00 v.r. - 12:00 p.p.

KIEKVIENA TAUPOMOJI SĄSKAITA IKI \$100,000 YRA APDRAUSTA (NCUA)